

Ukáz jött Genfből

Meglepte a kormányt, hogy a Népszöve-
ség pénzügyi szakértői milyen kedvezőtlen
jelentést tettek az ország gazdasági helyzeté-
ről Genfben. A kabinet még fel sem ocsudott
abból a meglepetéséből, amelyet Titulescu kül-
politikai tabula rasaja okozott, amidőn berob-
bant az országba a genfi ukáz, amely egyfelől
súlyos vádakat emel a gazdasági kormányzat
intézkedései ellen, másfelől pedig olyan sür-
gős intézkedéseket akar kicsikarni a kormá-
nytól, amelyek katasztrófális következmé-
nyekkel fenyegetik az ország lakosságának
széles rétegeit.

A genfi ukáz nélkülöz minden diplomáciai
tudvariasságot. A pénzügyi szakértők ragasz-
kodnak ahhoz, hogy a kormány feltétlenül sza-
vaztassa meg a tisztviselők fizetési rendszerét
olyértelmenben szabályozó törvényjavaslatát,
amely a fizetéseket a befolyó jövedelmek havi
inkasszójának arányától teszi függővé. Ra-
gaszkodnak az állami tisztviselők létszámának
további 15 százalékos leépítéséhez, ragaszko-
dnak a petróleum-jövedelmek lekötéséhez, ra-
gaszkodnak az állandó külföldi ellenőrzéshez.

Tudjuk jól, hogy a közvélemény egy-
öntetű tiltakozására a parlament már egyszer
elvetette a tisztviselők arányos fizetési
rendszerének törvényjavaslatát. Elvetette,
mert minden józan ember előtt világos, hogy
a tisztviselő is ember, az ő anyagi megpróbál-
tatásának is vannak emberi határai és nem
lehet azt sem kívánni senkitől, hogy ne tud-
hassa, holnap vagy holnapután vajjon kap-e
annyi a munkájáért, amennyi a maga, meg a
családja eltartására elégséges. Nemcsak az ál-
lambiztosítás, a tisztviselő is költségvetési elő-
irányzattal dolgozik és mit csináljon a tiszt-
viselő, ha nem tudja csak azért kifizetni a
tejszámláját, mert történetesen rosszabbul
sikerült az adóinkasszó az előző hónapnál...?
De tehet-e róla az adófizető, hogy nincs miből
fizetni és számonkérheti-e az adóhivatali fő-
nöktől a tisztviselő, hogy mért nem gondosko-
dott a tejszámlájáról, amikor ugyanannyit doi-
gozott érte, mint máskor...? Honnan veszik
a genfi urak azt az erkölcsi bátorságot, amely-
lyel éh-halálra itélik az ország tisztviselőtar-
sadaimának 15 százalékát és az anyagi gond-
ok növekvő infernóját szabadítják rá a he-
lyénhagyott többi 85 százalékra...?

A Genfből küldött ukázra nem lehet más
válasza az ország felelős kormányának,
amelyet amugy is a tiltott infláció vádja ér-
minthogy szakít az eddigi gazdasági orientá-
ciójával. A francia pénzügyi igával szemben
vannak a kormány kezében olyan külpolitikai
fegyverek, amelyek megértethetik még idejé-
ben az európai pénzügypolitika diktátoraival,
hogy másféle elbánást kell alkalmazniok ép-
pen azzal az országgal szemben, amely a ka-
pitalista világrend legkeletibb védelmezője a
Dnyeszter vérrel festett partján. Egy kormá-
nyzat sem vállalhatja a genfi ukáz paran-
csait, amelyek az ország népeinek jólétét tartja
szemei előtt. A tisztviselő-családok hekatomi-
báin nem épülhet fel semmiféle gazdasági kon-
cepció, amely az ország javát akarná s ha
százszor is másképp diktálják a gazdasági
kényszerűségek, kell még, hogy akadjon egy
államférfi az ország közéletének élén, aki még
idején és hangosan odakiáltja a genfi diktató-
roknak az élethálál felett határozó „Nem!”-et.

A pénzügyi katasztrófa elhárításáról mondott ma nagy beszédet Junian volt miniszter a Kamarában

„Az új konverziós javaslat a konverzió megfojtását jelenti” -- A föld
elértéktelenedése -- Nincs hitel és minden aktivitás megbénult --
Holnap dönt a Kamara a konverziós javaslat fölött

Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának
telefonjelentése. A Kamara ma délelőtti ülésén
Pop C. István dr. elnök kérte a képviselőket,
hogy fogják rövidebbre beszédüket, mert a kon-
verziós javaslat vitája nagyon elhúzódik. Eddig
már harmincan szóltak hozzá. Bratianu György
érdeklődött, hogy mi a kormány álláspontja a
lej stabilitását illetően. Szerinte nagyarányú
épitkezések vannak a fővárosban és ország-
szerte, ami azt jelenti, hogy nem biznak a lej
értékállandóságában. Szükségesnek tartja a
külföldi adósságok fizetését, mert ez becsület-
beli kötelesség, de ugyanakkor nélkülözhetet-
lennek tartja e követelések konvertálását ala-
csonyabb kamattal és hosszabb lejáráttal.

Cuza (közbeszól): Tudják-e az urak, hogy
Litvinov a zsidó ünnepek miatt utazott haza
Genfből Moszkvába?

A konverziós javaslatához ezután ifj. Cuza
szólt fel. Részletesen kritizálta a javaslatot
és a konverzió legnagyobb hibájának tartja,
hogy nem a mezőgazdaságot menti, hanem az
egyéneket. Beszélt az agrárreformról, amely-
lyel a bankok visszaéltek. Megállapította, hogy
Románia bankjai 10 év alatt 12 milliárdal
emelték vagyonukat, az ipari vállalatok 10 év
alatt 82 milliárd hasznot szereztek.

A délutáni ülésen Simian kormánypartí
volt az első szónok, aki összefogásra szólította
fel a pártokat, mert ma nem szabad más szem-
pontnak érvényesülnie, mint az általános ér-
dekeknek. A konverziós javaslat nagy lépést
jelent előre és ezért megzavazza. Utána Lu-
nian volt miniszter, a kormánypart belső el-
lenzékének vezére került szóásra. A karzatok
és az ülésterem zsufolásig megtelt Iunian fel-
szólalásának hírére.

— Azért szólok fel, — mondotta Iunian,
— hogy a demokrácia elveit megvédjem.

A pénzügyi krízis súlyos következményei

Nincsen ellentét közte és pártja között az
alapelvek tekintetében, de a konverziós tör-
vényjavaslat, amely a konverzió megfojtását
jelenti, ellentétben áll a párt programjával
és a választókkal szemben vállalt kötelezet-
séggel. Hogyan jutottunk ebbe a helyzetbe? A
pénzügyi krízis igen súlyos következmények-
kel járt. A nemzeti jövedelem 1929. óta 129
milliárdról lecsökkent 98 milliárdra. Külön-
sen a mezőgazdaságnál volt jelentékeny a
visszaesés, míg az iparnál, és bankszakmában
aránylag mérsékeltebb. A föld ára hektáron-
ként 30.000 lejről visszaesett 6000 lejre. A me-
zőgazdasági adósságok a súlyos kamatok
miatt egyre emelkedtek. Nem lehet pontosan
tudni, mennyit tesznek ki ezek az adósságok.
Az ő megállapítása szerint 60 milliárdot tehet

ki a mezőgazdasági adósságok összege.

A legnagyobb baj az, hogy az adósságok
nemfizetése miatt nincsen hitel és ezért min-
den aktivitás megbénult. A Banca Nationala
bankjegykibocsátása tultott. A bucin sze-
rint az új svájci kölcsön veszélyezteti a lej
stabilitását. Ezzel szemben a legutolsó hat hó-
nap alatt 9 és fél milliárd volt az állami in-
kasszó és 15 milliárd volt a szükséglet. Öt és
fél milliárd kiadás maradt fedezetlenül, ami
az év végéig 10—11 milliárdra emelkedik. A
pénzügyi szakértők nagyobb takarékoságot
és több adót követelnek. A hiba nem itt, ha-
nem a lej stabilizációjánál történt. Előbb kon-
szolidálni kellett volna az állam pénzt és
csak ezután stabilizálni a lejt. A lej kurzu-
sának fenntartása 8 milliárd lejbe került. An-
glia, Belgium, Lengyelország kénytelenek
voltak restabilizálni valutájukat, miért félünk
ettől mi? A szakértők azt mondják, hogy min-
den áldozatot meg kell hozni, — hogy a kül-
földi tartozásainkat rendesen fizessük.

A szakértők is tévedhetnek

— Ne gondolják a szakértők, hogy ők je-
lentik egy jó gazdálkodás garanciáját — ők is
tévedhetnek. Takarékoskodni fogunk, megaka-
dályozzuk, hogy ne fizessenek adót és eltüntet-
jük a deficitet. De a deficit már meg van és
honnan fizessük a tisztviselőket? Mi becsületes
nép vagyunk és fizetni akarunk, de miből, hon-
nan? Meg kell érteni bennünket és ha megér-
tenek, akkor meg kell könnyíteni számunkra a
külföldi kölcsönök fizetését és le kell szállítani
a kamatokat. A javak értékük egyharmadrészét
elvesztették, a pénz vásárlóképesége csök-
kent, de a kötelezettségek érintetlenül megma-
radtak. Az adósok nem tudnak fizetni, bár-
mennyire akarnak. Beszélnek a devalorizáció-
ról, de ez veszedelmes dolog. Viszont a stabili-
záció fenntartása nagy erőfeszítést igényel. A
lej restabilizációja ellen nem lehet semmi ko-
moly argumentum. A külföldet nem érintené,
viszont a kincstárnak jobb helyzetet teremte-
né és a Banca Nationala helyzete is javulna az
általános fellendülés nyomában. A restabilizá-
ció nem jelent megoldást, de kedvezőbb at-
moszférát teremt, amely lehetővé teszi az or-
szág általános gazdasági szanálását. Beszéde
végén kijelentette, hogy erkölcselen dolog len-
ne, ha a többség elfogadná a benyújtott tör-
vényjavaslatot, amit a szászok is elleneznek,
akik a 40 százalékos többségi eredmény részei.
A parlament csak azt akarhatja, amit az
ország akar!

Ezzel befejezte Iunian nagy beszédét, ame-
lyet az egész ellenzék nagy tapsal fogadott.
A konverziós javaslat feletti szavazásra való-
színűleg holnap kerül a sor.

**Mindenki október 12-én utazik a hivatalos és
olcsó „Filléres Gyorssal” Budapestre és Bécsbe**

Programot adott Gömbös Gyula magyar miniszterelnök a rádión keresztül

A magyar miniszterelnök munkatervét — „Nem zárkozunk el a dunai államok együttműködése elől” — „Csak munkát adunk — munkanélküli segély nincs!”

Gömbös Gyula kormánya ma letette az esküt

A budapesti stúdió dalárdahangversenyét ma este egynegyed kilenc órakor félbeszakították, hogy néhány perc múlva Gömbös Gyula, az új magyar miniszterelnök elmondhassa programbeszédét. A miniszterelnök közel tizenötperces rádió-szózatot intézett a magyar néphez. A beszéd tömör céltudatossággal foglalta össze az új magyar kormány programját és a miniszterelnök energikus, mélyen zengő hangja, impozáns előadói készsége hatásosan hozta ki a programbeszéd érdekes kijelentéseit. Gömbös Gyula magyar miniszterelnök rádió-szózatát egyébként így kezdte:

— Magyar testvéreim! A kormány élén kifejtendő munkásságom során egyik legfontosabb irányelvemnek tartom azt, hogy állandó és közvetlen lelki kapcsolatot tartsak fenn a magyar nemzet legszélesebb rétegeivel. Véleményem ugyanis az, hogy *semmiéle kormány nem végezhet eredményes munkát, ha közte és a közvélemény között nem áll fenn állandó, szilárd lelki kapcsolat.* Ezért jelentem én meg itt, hogy az élőszó ereje által vessem meg a lelki kapcsolat alapjait.

— *Céлом: nemcsak a mának, hanem a holnapnak is irányt szabni!* Munkatervemet legjobb hitem szerint alkalmasnak tartom arra, hogy azt az élniakaró és történelmi hivatását átérző magyar nemzet irányelvéül elfogadja s annak végrehajtásához minden magyar testvérem felekezeti, osztály és pártkülönbség nélküli segítségét igénybe veszem. Csodákat se tőlem, se a kormánytól ne várjanak! — mondotta emelt hangon Gömbös miniszterelnök — szeretném, ha munkatervem végrehajtását bizalommal és azzal a meggyőződéssel kísérenék, hogy ennek határozott célkitűzése van és határozottsággal halad e célkitűzés felé.

A magyar kisebbségi jogok

Gömbös Gyula beszédének további során kijelentette, hogy olyan programot dolgozott ki az új kormány gazdasági szakminiszterének vezetésével, amely már *a legközelebbi napokban érezteti majd jó hatását.* Majd a kormány összeállítását említette meg és elmondotta, hogy a további munkaprogram végrehajtásának érdekében reális gondolkodású és lendületes cselekvőerejű egyéniségekből állította össze kabinetjét, amelynek listája már ismert a közvélemény előtt.

— Ennek a fiatalokból álló kormánynak meg lesz hozzá az ereje, hogy végrehajtsa a rájuk váró feladatokat — mondotta Gömbös, majd kifejtette, hogy beszédében futó bepillantást akar nyújtani munkatervébe, melynek alap gondolata alkotmányos központi akarat által kormányzott, független állam megerősítése.

— Ragaszkodunk a békeszerződések békés revíziójához — folytatta a miniszterelnök. — *Nem zárkozunk el a dunai államok együttműködése elől, azonban ez csak akkor lehetséges, ha a magyar kisebbségi jogokat minden vonalon hatásosan érvényesíthetjük.*

Revízió alá veszik a vasuti tarifát

Bucuresti. Jonescu tábornok, a CFR. vezérigazgatója, a Luptának adott nyilatkozatában kijelentette, hogy a vasuti tarifa revíziója céljából bizottság áll össze. Ennek a bizottságnak két volt CFR. vezérigazgató, két napilap főszerkesztője, a kereskedelmi és földművelésügyi miniszterek 2—2 delegátusa, valamint a CFR. szakreferensei lesznek a tagjai és elnöke maga a vezérigazgató. A tarifa redukciós-bizottság a napokban már megkezdte tanácskozásait.

— Kormányzati programunk egyik legfontosabb pontja a munkanélküliség leküzdése, minden körülmények között. Munkanélküli segély nincs! — folytatta energikus hangon. — Csak munkát adunk! A hadirokkantakat, özvegyeket és árvákat olyanoknak tekintjük, mint akik a világháború legsúlyosabb terheit viselik. — mondotta Gömbös, majd kijelentette, hogy a hadviseltek többszörére is kiterjeszti azokat a legmesszebbmenő kedvezményeket, amelyeket a hadirokkantak, özvegyek és árvák részére biztosítanak. Azután ismételt hangszóval, hogy csak bepillantást adott programjába.

— Még két közölni valóm van. — folytatta lendülettel. — az egyik magyar munkástestvéreim felé száll. Felkérem őket, hogy vegyenek részt a kormány nemzethez méltó tervének megvalósításában. Sokan akarnak most is választófalat emelni a munkásság és a kormányzat közé, az ilyen választófalak létjogosultságát nem ismerem el!

— A másik közölnivalóm azoknak szól, akik diktatórikus törekvésekkel vádoltak en-

gem! — mondotta, majd pedig a legerősebben kijelentette, hogy ilyenfajta törekvések nem állanak programjának hátterében. — Sértés volna feltételezni egy nemzetről, amely feltétlenül alkotmányos eszközökkel is meg tudja valósítani céljait! — mondotta a diktatórikus törekvésekkel kapcsolatban, majd így folytatta: — Azt is terjesztették rólam, hogy Gömbös csak sürgős szükség esetén jöhet! Ez ellen határozottan tiltakozom, mert az a nemzet még távol van a végzettségétől, amelynek vannak egészséges célkitűzései.

Gömbös Gyula így fejezte be beszédét:

— Megrendíthetetlen hitem, hogy önfelegyelemmel, szilárd, erős akarat, feltétlenül meg tudjuk állítani a gazdasági válság növekedését. — Magyar testvéreim! Esetleg új utakra foglak vezetni benneteket. Tudom, hogy ez az út nehéz, meredek s csodavárást nem táplálhattok szívetekben. Arra kérlek, hogy gyujtsátok meg lelketek értetek égő tüzénél a bizalom szövétnekét és világítsátok!

A poétikus hang, hatásos befejezés után a Szózat hangjai szálltak felénk a rádió hanghullámain át.

A magyar kormány eskütétele

Az új magyar kormány egyébként ma letette az esküt a kormányzó előtt. Gömbös miniszterelnök tábornoki egyenruhában volt, míg a többi miniszter díszmagyarba öltözött. Elsőnek Gömbös tette le az esküt, majd a kormány többi tagja esküdött fel. Az esküszöveget Bárczy miniszterelnökségi államtitkár olvasta. Jelen volt, mint zászlósúr Jekelfalussy Zoltán. Az eskütétel után a kormányzó magánkihagyatáson fogadta az új kormány tagjait.

Teljesíthetetlen követeléseket diktál a Népszövetség Románia kormányának

A pénzügyi szakértők kedvezőtlen jelentése -- Burkolt inflációval vádolják a kormányt -- Tisztviselőlépítés és fizetésredukció a követelések között

Madgearu sorsdöntő tárgyalásai Genfben

A belpolitikai élet újabb döntő fordulatok előtt áll, amelyeket most nem annyira a pártok erőfeloszlása, a parlamenti viharok sora, hanem főképpen a külpolitika diktál. A kormány már az elmúlt héten — *Tiulescu* lemondásának következtében — nehéz napokat élt át, most azonban a helyzet újból komplikálódott, amennyiben Genfből váratlanul kellemetlen hír érkezett az ott tárgyaló *Madgearu*tól. A kereskedelemügyi miniszter értesítése szerint *a pénzügyi szakértők jelentése az országra és a kormányra egyformán kedvezőtlen*, ezenkívül pedig a szakértők olyan feltételeket szabtak meg, amelyeket a kormány nem teljesíthet, vagy pedig megvalósításuk esetén elveszti teljes népszerűségét.

Az értesítés hatása alatt a kormány azonnal minisztertanácsot hívott össze és azon *Maniu* is résztvett. A minisztertanács után *Maniu* és *Mironescu* újabb telefonbeszélgetést folytatott a Genfben időző *Madgearu*val, akit arra kértek, hogy tegyen meg minden lehetőt, hogy a Népszövetség sürgősen dolgozza ki Románia pénzügyi felsegítésére vonatkozó tervét, mert bármilyen megszorító intézkedést csak akkor hajthat végre a kormány, ha ismeri a pénzügyi segítés módjait és tudja, hogy mit kap azért, amit ad. A külföldi szakértők jelentésének részleteit az alábbiakban közöljük:

A *Dimineata* értesítése szerint *a jelentés burkolt inflációval vádolja a kormányt* és ezenkívül három nagyon súlyos feltételt szab meg. Ezek a feltételek a következők:

1. Szavazzon meg a kormány egy olyan törvényt, amely felhatalmazza arra, hogy a tisztviselőket csak a havi inkasszó arányában fizesse és bizonyos közvetlen adókat telemellessen.

2. Építse le a kormány a köztisztviselők létszámának tizenöt százalékát.

3. Adja el az állami petróleumjárdékat.

4. Három külföldi ellenőrző szakértő működjön állandóan a pénzügyminiszteriumban, ezenkívül pedig tartózkodjon az országban állandóan a Népszövetség egyik külön ellenőre.

A népszövetségi szakértők követeléseinek teljesítése rendkívül súlyos és részben leküzdhetetlen akadályokba ütközik. Az első pontra, vagyis az állami inkasszó arányában való fizetésre már tett egy ízben kísérletet a kormány, amennyiben ezt a pontot *Mironescu* pénzügyi törvényjavaslata magában foglalta. Ezt a pontot azonban a *Kamara* törölte a javaslatból és nem szavazták meg az adóemelést sem, mert hangsúlyozták, hogy a kormány programja nem az adók emelése, hanem *azok leszállítása volt.* A második pont megvalósításával a kormány eddig még nem is próbálkozott, mivel nem vállalhatja a felelősséget negyven ezer állami tisztviselő elbocsátásáért.

Madgearu jelentésével kapcsolatban ma az esti órákban újabb feltűnést keltő hírek érkeztek, amelyek az események kifejlését egészen más színben állítják be, amennyiben *Madgearu*nak Genfben mégis sikerült megfelelő megoldást találnia. A megegyezésről még hiányoznak a részletek. Az újabb híreket az alábbiakban ismertetjük:

Ma a kormány minisztertanácsot tartott *Vaida-Voevod* Sándor miniszterelnök vezetésével. A minisztertanács foglalkozott *Madgearu* kereskedelmi miniszter újabb genfi jelentésével, amelyek a Népszövetség pénzügyi bizottságának tárgyalásairól szólnak és amelyekben *Madgearu* közölte, hogy megállapodásra jutott a Népszövetséggel a pénzügyi együttműködés kérdésében és ehhez a kormány hozzájárulását kérte. *A szerződés aláírás után még ebben a hónapban életbe lép és a Népszövetség állandó szakértőtől rövidesen az országba jönnek hosszabb időtartamra.* Még bizonyos részletkérdésekre vonatkozólag a tárgyalások folyamatban vannak.

Lelkiismeretfurdalás győtri Talányi Ottót, az Erdélyi Bank aradi fiókjának elfogott pénztárosát -- Fontos kiballgatások az orosházai rendőrségen -- Bizonytalan, hogy visszavonja-e a bank feljelentését Talányi ellen

Talányi Ottónak, az Erdélyi Bank aradi fiókja sikkasztójának ügyében a szerdai nap döntő lesz, amennyiben ekkor nagyjelentőségű kihallgatásokra kerül sor. Mint az *Aradi Közlöny* jelentette, Talányit rokonának, Czédly Péternek a lakásán, Budapesten fogták el. A lakáson egy nő is tartózkodott, aki állítólag Czédly barátnője volt, de akivel kapcsolatban az a gyanu merült fel, hogy Talányival már régebben nexusokat tartott fenn és hogy ő volt az, akinek részére Talányi még Aradon retikült és manikűrkészletet vásárolt. Talányit a budapesti rendőrség Orosházára szállította és megidézte Orosházára Czédlyt, valamint a szóban levő nőt is, hogy ott ismételtén kihallgassák őket.

Az orosházai rendőrség előtt Talányi első kihallgatása során úgy adta elő a lopás körülményeit, ahogy azt a bank vezetősége az első pillanatban feltételezte. Későbbi kihallgatása alkalmával azonban megváltoztatta magatartását és egymásnak ellentmondó és teljesen zavaros feleleteket adott a feltett kérdésekre.

Ma délelőtt Moskovits József, az Erdélyi Bank aradi fiókjának igazgatója telefonbeszélgetést folytatott Rácz Sándor dr.-ral, a pénzügyintézet ügyészeivel, aki tegnap délelőtt Orosházára utazott. Rácz dr. beszámolt a pénzügyintézet igazgatójának arról, hogy Talányi rendkívül különösen viselkedik, magatartása zavart és egész lényén végtelen kimerültség és táradtság látszik. A rendőrségen már felmerült az a feltevés is, hogy Talányi elmebeli zavarodottságot akar szimulálni, hogy így könnyítse helyzetét. A legvalószínűbb azonban, hogy Talányi lelkiismeretfurdalásos győtri, annál is inkább, mert abban a városban van fogva, ahol született, ahol mindenki ismeri és ahol édesanyja lakik.

Értesülésünk szerint a holnapi nap folya-

mán kerül sor Talányi édesanyjának kihallgatására. Az uriaszonytól arravonatközölg akarnak felvilágosításokat kérni, hogy milyen összegeket kapott fiától és hogy ezeknek felhasználására adott-e Talányi utasítást. Holnap szembesíteni fogják Orosházán Talányit Czédly Péterrel, valamint azzal a nővel is, akit Czédly lakásán találtak. A rendőrség a szembesítéstől várja, hogy tisztázódni fog: vajjon Czédlyt Budapestre érkezésekor Talányi beleavatta-e az eseményekbe és hogy tudott-e arról, hogy Talányi külföldre akar szökni.

Mint már jelentettük, Talányi rokonai biztosították a pénzügyintézetet arról, hogy a kárt

megtérik. Egyelőre azonban még nem lehet tudni, hogy a bank visszavonja-e ebben az esetben a feljelentést, mert erre vonatkozólag a pénzügyintézet központja még nem intézkedett.

Ma egyébként Budapestről Aradra érkezett Neidenbach Emil igazgató, Talányi Ottó sógora, aki a család tagjaival, valamint a pénzügyintézet vezetőivel megbeszéléseket folytatott a kártalanításra vonatkozólag. Neidenbach Emil Aradon akart meggyőződni arról, hogy tulajdonképpen hogyan is áll a helyzet, mennyit tesz ki a kár és hogy milyen lehetőség van a kártalanítás megtörténte után a *bűnvádi feljelentés esetleges visszavonására*.

Beavatott körök szerint különben a megítélt pénztárnok nem követett el sorozatos sikkasztásokat, — mint azt egyesek állítják, — hanem ugyyszólván pillanatnyi elmezavarásban vette el a kasszából a 350 ezer lejt, amelyre azért volt szüksége, hogy abból 250 ezer lejt küldjön feleségének az elkezelt öröksége fejében.

Bűnügyi vizsgálat folyik a világosi főnyeremény ügyében

Popa világosi jegyző feljelentette a nyertes Bozganát -- Kihallgatások az aradi vizsgálóbírónál -- A közjegyző vallomása

A világosi főnyeremény-bonyodalomnak — amelyről annakidején részletesen beszámoltunk — most érdekes fejleményei támadtak. Mint megirtuk, a főnyeremény egyik nyertese Bozgan János, a Victoria-bank világosi fiókjának igazgatója volt és mielőtt még sor kerülhetett volna a több mint fél millió lejt kitevő nyeremény felvételére, aspiránsként jelentkezett Popa György világosi jegyző, aki az összeg negyedrésztét követelte. Követelését arra alapította: hogy a sorsjáték kezdetekor szerződést kötöttek a nyeremények elosztására nézve. Négyen kötöttek meg az írásbeli megállapodást: Bozgan János, Horga világosi járásbíró, dr. Barsan lonel közjegyző és Popa

György, akik különböző számot vásároltak és kölcsönösen kötelezték egymást arra, hogy a nyereményeket egyenlő részben elosztják.

Az első húzások lezajlottak, egyik szerződő fél sem nyert. Ketten abba is hagyták a sorsjátékot, mire Bozgan a világosi kaszinóban megegyezett társaival abban, hogy a szerződést hatályon kívül helyezték. S ezen a ponton támadt a vita. Popa György jegyző ugyanis azt állítja, hogy a szerződés megsemmisítéséről és az erről szóló megállapodásról mit sem tud, ő tovább játszott és így megilleti a főnyeremény negyedrésze. Miután pedig Bozgan megtagadta a követelés teljesítését, sőt egyezségi ajánlatot sem volt hajlandó tenni, a jegyző a bíróság elé vitte az ügyet.

Az elmúlt napokban történt a váratlan fordulat. Eredetileg az volt a jegyző szándéka, hogy rendes polgári per útjára tereli az ügyet és ilymódon igyekszik igazát bebizonyítani. Ehelyett néhány nappal ezelőtt

bűnvádi feljelentést tett Bozgan János ellen, egyrészt a nála örzött szerződés megsemmisítése, másrészt pedig a nyeremény — szerinte — ráeső részének ki nem fizetése miatt.

Az aradi ügyészség a benyújtott feljelentést az első számú vizsgálóbíróhoz tette át, ahol Topciu vizsgálóbíró kezdte meg az ügyben a kihallgatásokat. Az első kihallgatások ma folytak le. Topciu vizsgálóbíró beidézte Bozgan Jánost, aki előadta, hogy a megállapodás hatályát veszítette, mert kölcsönös megegyezéssel semmisítették meg. Erről Popa jegyző is tudott, mert jelen volt, amikor a világosi kaszinóban megállapodtak ebben. Utána kihallgatták dr. Lengyel világosi orvost, aki azonban csak annyit tudott mondani az ügyről, hogy jelen volt, amikor a szóbanforgó szerződést megkötötték, majd dr. Barsan lonel közjegyző került kihallgatásra. A közjegyző megerősítette vallomásában azt, amit Bozgan mondott és kijelentette, hogy a jegyző jelen volt, amikor kölcsönösen megállapodtak a szerződés felbontásában.

CORSO-Mozgo

MA 5, 7 $\frac{1}{2}$ és 9 $\frac{1}{4}$ órákor:
SALAMON BÉLA új zenés vigjátéka

OFELSÉGE A VIGÉC! Utoljára

Maria Paudler, Fritz Schultz.

Csütörtökön Premier!

Szeretnék egyszer gondtalanul élni!

Zenés vigjáték egy borbélylegény mulatságos kalandjáról a legjobb szereplőkkel. MAX HANSEN, URSULA GRABLEY, ADELE SANDROCK, FRITZ GRÜNBAUM.

Rövid intervjú, két polgármester között

Dr. Egry Gergely, Nagyvárad város polgármestere szerdán kezdi meg tárgyalásait Maiorescu Józseffel, a Banca Victoria vezérigazgatójával Aradon Nagyváradon, Aradon és Temesváron október 11-én egyszerre lesz a városi tanács-csere

Kedden Aradra érkezett dr. Egry Gergely, Nagyvárad város polgármestere. A nagyvárad polgármestert Aradra felesége és az egyik városvezetőségi tag kísérte el, hogy a holnapi nap folyamán Nagyvárad város képviselői tárgyalásokat kezdeményezzenek az aradi Banca Victoria S. A. vezérigazgatójával, dr. Maiorescu Józseffel arról a több, mint harmincmillió lejes kölcsönnek a felvételéről, amelyet Nagyvárad városának a parlament a napokban külön megszavazott. A nagyvárad polgármester és felesége Botioc Elek dr. aradvárosi polgármester és felesége társaságában az-estét a Dácia-kávéházban töltötték, ahol az *Aradi Közlöny* munkatársának alkalma volt az illusztris vendéget megkérdezni aradi impressziói felől:

— Arad sokat fejlődött az utóbbi időben — mondotta közvetlenül, kitünő magyarsággal Nagyvárad polgármestere — és igazán kellemesen lepett meg minden ujtításuk: a Sugárut, a világitás, a parkok, amik nagyvárosias jellegűek adnak ennek a városnak.

A beszélgetés váratlan fordulattal az Az Est-Dimineata „Filléres gyors”-vonatára terelődik, amely október hó 12-én indul nemcsak Temesvárról és Aradról, hanem Nagyváradról is Budapest felé.

— Nagyon helyesnek tartom az egész kezdeményezést, — mondotta őszinte melegséggel Egry Gergely dr. — mert helyénvaló, hogy ha a politikusok késedelmeskednek a két szomszédos ország érintkezésének kimélyítésében, úgy maguk a polgárok kezdeményezzék

az egymás megismerésének akcióit. Magam is feltétlenül eleget kívántam tenni annak a lekötözött meghívásnak, amelyet Budapest magyar székesfőváros főpolgármestere, Ripka Ferenc dr. éppen az Az Est organizációja útján juttatott el ma hozzám is, de a helyzet az, hogy éppen október hó 11-én az esti órákra hívtam össze Váradon is a tanács-visszahelyező gyűlést, amelyről nem hiányozhatom.

Érdekes véletlen, hogy a temesvári közigazgatási vezérfelügyelőség területén a választott tanácsokat ugyanarra a napra, október hó 11-ére hívták össze. Botioc Elek dr., Aradváros mellett üllő polgármestere ugyan még reméli, hátha változik a helyzet és elhalasztást nyer a régi tanács reintegrálása. Dehát ember tervez a politika végez...

— Talán lesz még alkalmunk rá, hogy a többiek után mehessünk... — mondja Egry dr., Nagyvárad polgármestere. — Addig pedig még sok minden elintézésre vár. Így meg kell kötnie a városi kölcsönt, meg kell szerveznie a városi tanácsot, amelynek ő a kizárólagos polgármester-jelöltje.

A kávéházban általános érdeklődést keltettek az ismeretlen urak: ki lehet az az ur, aki a polgármesteri asztal mellett ül?

— Jó kedve van, biztosan egy miniszter... — vélte a Főúr, aki szerint csak egy miniszternek lehet jókedve a mai világban. Pedig jó kedve lehet egy polgármesternek is, aki ime, 30 millió lejt készül elvinni magával — csodák-csodájára — Aradról. (—ab.)

Tiszta, friss arc bőr és fehér, puha kezek

NIVEA-CREME által.

Az arcnak és kéznek friss, ápolt külsőt biztosíthatunk, ha esténként és mielőtt a szabadba megyünk, Nivea-Creme-mel bedörzsöljük és gyengéden masszírozzuk. A Nivea-Creme euczeritet tartalmaz, amely pótolja az elvont természetes bőrfaggyút, táplálja és

erősíti tehát a bőrszöveteket, élénkíti a bőrszövetek működését, úgy hogy a bőr nemsokára újból tiszta, sima, puha és fiatalos-friss külsőt kap. — Nivea-Creme csak original csomagolásban: tubusban, vagy dobozban valódi. Kímérve a krém nem original „Nivea“.

Nivea Creme Lei 16.00 — Lei 72.00

BEIERSDORF & CO. S. A. R., Strada Iuliu Maniu 89, BRASOV

Galsán, Muszkán és Magyarádon a végrehajtó szüretel

Félnek a jövő esztendőől is a hárosult gazdák --- Akiknek nem érdemes szüretelni --- „Nincs pénz, nincs bor, nincs kenyér!”
Látogatás a szőlőmoly birodalmában

(Az Aradi Közlöny kiküldött munkatársától.) Galsa... Musca... Magyarád... Aki erre a területre lép, az a szőlőmoly birodalmába érkezett el. Ez a kicsiny, zöldszínű pille százakat kergetett a kétségbeesésbe. Sűrű, sokmillió rajokban lepték el a három községet és környékét, nem lehetett védekezni ellenük, learatták mindazt, amiért az emberek egész esztendőn át dolgoztak. Elpusztították a nemes nedvvel teli bogyókat és sivár pusztaságot hagytak emlékül, amikor tavonultak. A gazdák pedig kétségbeesetten nézték a nagy pusztulást, amely ellen nem volt segítség.

A termést az idén tönkretették, de ennél még nagyobb veszély áll fenn. A szőlőmoly lerakta petéit és ha már most nem tesznek megfelelő óvintézkedéseket, jövőre éppen olyan pusztulás várható, mint volt az idén. Nem segít a bajon, ha csak egyes gazdák védekeznek, az egész környéket meg kell szervezni még idejében, nehogy jövőre is elpusztuljon a termés. Szomorú a körút a szőlőmoly birodalmában...

Galsa. Az egyik kereskedővel beszéltek, a kinek négyholdas szőlője van.

— Fiaim bent laknak a városban és irtak, küldjek egy kis szüreti megemlékezést. A négy holdon összesen talán három hektoliter borom lesz, de élvezhető szőlőt nem kaptam, mert hiszen összezsáradt. Ami nem pusztult egészen el. És kénytelen voltam szőlőt vásárolni, hogy a fiaimnak küldhessek.

Még a völgyben valamivel jobb a szituáció, ezt a részt megkímélték az elemi csapások. De jó termésről szó sem lehet. És rettegnek a téltől. Buza nincs, még vetőmagnak sem és nem lesz kenyér télire. Éppen ma emelték fel a félbarna kenyér árát kilenc lejről tíz lejre a három szomszédos hegyaljai községben. És ilyen viszonyok dacára is több mint negyedmiliós költséggel most építik fel a galsai kulturházat...

Gyalog sétálok át Muscára. Végignézek a szőlők végtelen során, mindenütt látni a dolgozó embereket, akik hangtalanul végzik munkájukat. Néma szüret a Hegyalja 1932-ös szürete...

Kis, háromszáz lakosu község Musca. Chil Demian községi bíróval beszéltek:

— Nem tudjuk, mi lesz — mondja — az idén búzát alig tudunk vetni, mert júniusig viz alatt állottak a földek. Amit bevetettünk, alig adott valamit. A vihar tönkretette a község

egy részét és voltak emberek, akiknek el kellett adni földjüket, hogy házaikat megjavíttassák. Ha az állam nem siet segítségünkre vetőmaggal, az egész környéken alig vetnek búzát. És jövőre még kevesebb lesz, mint az idén. Kukorica van, de nem lehet eladni, mert az idén abból sütünk kenyeret. Szőlő alig van, elverte a vihar, tönkretette a jég. Félnünk a téltől...

Magyarádon szőlőben valamivel jobb a helyzet, de nem sokkal. Itt nem pusztított annyira a vihar és a jég, de a szőlőmoly ebben a községben is szorgalmasan végezte munkáját. De a bornál is bajok vannak. Az adóhivatali emberek szüret előtt csökkentették a tépőt, bevárták a szüretet. A gazda bort nem adhat el, míg bárcát nem szerez és bárcát nem kap, míg az egész adója kifizetve nincs.

— A végrehajtó szüretel az idén — mondják egymásnak a gazdák. — Először a szőlőmoly szüretelt, aztán a végrehajtó, nekiünk még kenyérre való sem marad. S miből műveljük meg jövőre a szőlőt?

Még mindig vannak gazdák, akik nem szüretelnek. Nem tartják érdemesnek. És gondolkoznak azon, érdemes-e egyáltalán szüretelni? Visszafelé rohog a villamos. Még egy rövid megálló Kovaszinon.

— Mi ujság?

Szomorú kézlegintés.

— Nincs ujság. Bor sincs. Pénz sincs. Kenyér sincs — hangzik a rövid, de mindent kifejező válasz. — Pedig mi nem vagvunk hozzászokva a máléhoz, amire az idén kilátásunk van. És örülnünk kell, hogy málé lehetünk.

Vannak szőlők, ahol holdankint egy hektó bort kapnak. A legtöbb az öt hektó. És az adókat fokozott tempóban hajtják be. Nem kérdezik, miből. Viszik a tarka párnákat.

— Tíz lej napszámot kap egy szőlőmunkás — mondja az egyik — és a kenyér kilogrammja most már tíz lej. Mi lesz a télen?

Mindenütt ezt a kérdést szögezik a kérdezősködő mellé. A borongós őszi idő már felváltotta a kánikulai szeptembert... a tél előreveti árnyékát és az emberek fáztosan borzonganak össze. Óriási kérdőjelként mered rájuk a jövő és amikor hazafelé robogok, mintha a villamos kerekei is azt zakatolnák szüntelenül:

— Mi lesz itt télen?

Marosi Rudolf.

Megjavult Aradváros közvilágítása

Jelentés Aradváros vezetőségének

Legutóbbi számában megírta az Aradi Közlöny, hogy Aradváros speciális bizottsága, melyben Botioc Elek dr. interimár-bizottsági elnök, Albu Livius alelnök, Velcsov Géza dr., Muresan János városi főmérnök, Vass Barnabás városi mérnök, Sincal Jenő mérnök vettek részt, átvette Batoiescu villanygyári főmérnöktől az újonnan installált közvilágítási hálózatot. Erről az átvételről tett jelentést a városi interimár-bizottsági ülésen Sincal Jenő mérnök, a városi autobus-vállalatok vezetője.

Az elhangzott jelentés kimutatja, hogy 59 vaskandelábert állított fel az aradi villanygyár igazgatósága annak a szerződésnek értelmében, amelyet még az előző interimár-bizottsággal kötöttek. Az előadói jelentés szerint Aradváros főútvonalának világitása ezáltal háromszorosan megjavult, mivel az új vaskandeláber háromszor annyi fényerősségbe burkolják a főútvonalat az evangélikus templomtól kezdve a Szabadság-térig. Mindössze a Szabadság-tér közepén felállítandó háromágú villanylámpa felállítása nem következett be még: ezt is azonban rövidesen installálni fogják.

A város vezetősége az előadó felkérésére ezután megállapította, hogy milyen mennyiségben szolgáltatassák az áramot ezentúl rendszeresen az új villanykandeláberre. A város vezetősége olyértelemben hozott határozatot, hogy a lámpák télen teljes fényvel esti tíz óráig éghetnek. Ettől az időponttól kezdődőleg csupán minden második villanylámpa felső égője fog égni. Ebben az esetben is jobb lesz a főút közvilágítása, mint eddig volt. Értesüléseink szerint ezzel a rendszerrel Aradváros vezetősége havonta cca 16.000 lejfel fog többet fizetni a villanygyárnak a többlet-áramért, mint amennyit eddig fizetett.

Békésmegye főispánját felmentette az aradi törvényszék

A mértékhatóság hivatal alaptalan vádjá Korossy György ellen.

Az aradi törvényszék Constantinescu-Alexandrescu tanácsa előtt ma nyert befejezést azt a monstre-per, amelyet az aradi mértékhatóság hivatal indított a gróf Zselenki ötvenesi uradalom igazgatósága és személyzetének egy része ellen. Mintegy három évvel ezelőtt a Tökölly-téri piacon az uradalom dinnyéit kilószámra árusították. A mértékhatóság hivatal egyik közege megállapította, hogy az uradalom mérlegéről hiányzik a hivatal pecsétje, ezért azt elkobozta és megindult az eljárás a dinnyét eladó alkalmazottak, valamint az uradalom igazgatósága ellen.

Az aradi törvényszék előtt az alkalmazottak elismerték, hogy az uradalom vezetőségének tudta nélkül hozták a piacra a már régebben használaton kívül álló mérleget. Ez alapon az uradalom igazgatóját felmentette.

A fokozott felelősség alapján Korossy György volt íőszáigazgató, jelenleg békésmegyei főispán ügyét tárgyalta ma az aradi törvényszék. A tárgyaláson a főispán megjelent és a mértékhatóság hivatal vádjával szemben kijelentette, hogy midőn az uradalom élén állott, kizárólag adminisztratív teendőket végzett és a termények eladásának körülményeiről nem volt tudomása.

A bejelentett tanúk közül csupán egyet hallgatott ki a törvényszék és ennek vallomásából is beigazolták látni, hogy Korossy György állítása megfelel a tényeknek és ez alapon a vád és következményei alól jogerősen felmentette.

NEVETSÉGES AZT ÁLLITANI,

hogy ÖN nem nyerhet milliós nyereményt!

A húzásnál az urnában minden sorsjegy egyforma! — A milliós nyereményeknél az ÖN sorsjegye éppen úgy kerülhet sorra, mint bárki másé!

Játszon tehát az **Allami Osztálysorsjáték**on,

de vegye sorsjegyeit a **BANCA ROMANA** bukaresti főkollektor aradi fiókjánál:

a **WAGONS-LITS** // **Cook Menetjegyirodában,**

a **MINORITA-PALOTÁBAN!** Minden húzásnál a **BANCA ROMANA** öt bizalmi embere ellenőrzi és jegyzi a húzásokat és képviseli sorsjegy-vevőink érdekeit!

Még három napig jelentkezhettek az Aradi Közlöny október 12-iki Fülléres Gyorsával utazni akarók

A kollektív utlevéllel utazók legkésőbb szerda délig jelentkezhettek — Három nappal hosszabbítottuk meg az egyéni utlevéllel rendelkezők jelentkezési határidejét

Aki jól akar Budapesten szórakozni, velünk jön!

Átig egy hét választ el bennünket az Aradi Közlöny „Fülléres gyors”-ának indulásától és az utazás, valamint a budapesti fogadtatás előkészületének munkája is már befejezése felé halad. Heteken át tartó beható munkát jelentett a hatnapos kirándulás megszervezése, amelynek eredménye azonban az lesz, hogy az Aradi Közlöny utasai a lehető legnagyobb kényelmet élvezik az utazás egész tartama alatt és hogy budapesti tartózkodásuk alatt a legminimálisabb költségek mellett használhatják ki a magyar főváros minden szórakozási lehetőségét.

Miután már csak néhány nap van hátra, mindenkinek, aki az Aradi Közlöny kiadóhivatalában, vagy a Künstler utazási irodában jelentkezett, véglegessé kell tenni jelentkezését.

Felkérjük mindazokat tehát, akik a jelentkezés alkalmával előleget adtak, hogy előlegüket egészítsék ki az uti és vízumköltségeként megjelölt 475 lejre.

A megfizetés ugyanott történik, ahol a jelentkezést eszközölték.

Azok, akik eddig egyéni utlevelüket még nem adták be, most már sürgősen juttassák el utlevelüket az Aradi Közlöny kiadóhivatalába.

Mindazok, akik nem nyújtották be, közjegyzőileg hitelesített férji, illetve kiskorúaknál szülői beleegyezést a kollektív utlevélhez, szerda délig szintén pótolhatják irataikat. Egyben felkérjük Papp Demeternét, hogy kollektív utlevele ügyében ma, szerdán déli 12 óráig okvetlenül jelentkezzen az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Azok közül, akik kollektív utlevéllel akarnak résztvenni az Aradi Közlöny „Fülléres gyors” kirándulásában

még ma, szerda déli 12 óráig jelentkezhetnek az Aradi Közlöny kiadóhivatalában,

az előírt iratokkal együtt. További terminust már nem áll módunkban adni, miután futárunk szerdán kora délután utazik Bucarestbe az összes iratokkal. A szerda déli 12 óra tehát a végleges határidő a kollektív utlevéllel utazni akaróknak.

Az egyéni utlevéllel utazóknak is ajánlatos sietni jelentkezésükkel, valamint utlevelük beadásával, mert amint megcsináltuk az utasoknak a „Fülléres gyors”-on való beosztását, nyomban utána kénytelenek vagyunk véglegesen lezárni a jelentkezéseket. Eredetileg az volt a helyzet, hogy a jelentkezéseket október 5-ikén zárjuk le, a tömeges jelentkezésre való tekintettel azonban a határidőt három nappal hosszabbítottuk meg, hogy mindenkinek alkalmat

Kataszteri hivatal Aradon

Miniszteri rendelet az aradmegyei prefekturára.

Érdekes miniszteri rendelezés érkezett ma reggel Aradmegye prefekturájára. A miniszteri rendelet, amelynek száma 174.759, a földművelésügyi miniszteriumból érkezett Aradra és tudomására hozza Aradmegye prefektusának, hogy a miniszterium elhatározta, hogy uira felhatalmazta az erdélyi kataszteri hivatalokat. A négyes számú kataszteri hivatal székhelye Aradon lesz és hatásköre nemcsak Aradmegye, hanem Hunyadmegye területére is ki fog terjedni.

A miniszteriumi leirat értesíti Aradmegye prefektusát, hogy az új kataszteri hivatal közvetlen fölötte a megyei prefektus és éppen ezért felkérjük, hogy a szükséges információkat a megyei közigazgatásnak az új hivatal beiktatásáról adja meg. Dr. Popu M. János megyei alispán a miniszteri rendelet intenciói szerint értesítette az aradi kataszteri hivatal reintegrálásáról a megye valamennyi főszofigabráját és községi bizát.

nyujsunk a társasutazásunkban való részvételre.

Számos érdekes és kellemes élménytől fosztja meg magát az, aki elmulasztja az Aradi Közlöny „Fülléres gyors”-vonatán való utazást. Október 12-ikétől, az indulás napjától kezdődőleg szinte észrevétlenül fog elrepülni a kitűzött hat nap, amely egy ragyogó metropolis forgatagában, sok szórakozási eshetősége közepe telik el. Olyan kedvezmények állnak az Aradi Közlöny utasainak rendelkezésére Budapesten, amelyekre eddig csak ritkán volt példa és amelyek százszázalékosan biztosítják „Fülléres gyors”-unk sikerét. *Aki tehát kellemsen akarja magát érezni, jól és olcsón akar szórakozni, velünk jön Budapestre!*

Elárverezik a híres Rockefeller-házat

Mutatvány céljaira használják fel Rockefeller szülőházát

A Newyork állambeli Richmondban negyven ezer dollár adóhátralék miatt el akarták árverezni azt az ingatlant, amelynek házában a legidősebb John D. Rockefeller 1839. július 8-án született. A harminc holdat kitevő ingatlanra azonban árverező nem akadt, úgyhogy az objektum tulajdonosát a beépített telek birtokában hagyták és kötelezték, hogy egy éven belül az adóhátralékot fizesse ki. A jelenlegi tulajdonos azért szerezte meg az ingatlant, hogy a rajta álló faépületet, amelyben John D. Rockefeller, a világ egyik leggazdagabb embere született, a Newyork melletti Coney-Islandra szállítsa, hogy ott a metropolis milliókra rugó fürdőzőinek pénzért mutogassa.

A ház egészen való elszállítása azonban akadályokba ütközött, úgyhogy a hét méter hosszú és öt méter széles házat több részre kellett szedni. A mutatványos terv nem sikerült, mert közben elfogyott a pénze és az egész építményt be kellett raktározni. A szétbontásnál kitűnt, hogy a százévesnél régebb ház gerendái legdurvább kézfáragásuak és faszögekkel vannak megerősítve.

Főnyereményt nyerhet, ha előfizet az

ARADI KÖZLÖNY-RE

Minden régi és új előfizetőnk, aki 6 hónapi előfizetési díját a mai naptól október 18-ig egy összegben kifizeti, ingyen kap egy nyolcad SORSJEGYET az állami osztályosorsjáték legközelebbi játékának első osztályára.

Amerikai házasság aradi bonyodalmai a Tábla előtt

Elvi jelentőségű döntést hozott a Tábla — Harc az örökség körül

Érdekes elvi jelentőségű ítéletet hozott egy aradi vonatkozású bonyodalmas amerikai házasság ügyében a temesvári Tábla. Az ügy előzményei a következők:

Cimponariu György mechanikus, jelenleg aradi háztulajdonos, a háboru előtt kivándorolt Amerikába és a háboru alatt 1917-ben ott házasságot kötött Josnovics Máriával. Az esküvő csupán a görög-keleti egyház szertartásai szerint történt meg, polgári házasság azonban nem jött létre.

A háboru után a házaspár visszatért Aradra. Három évvel ezelőtt, 1928-ban Cimponariu meghalt és hagyatékaképpen két ház maradt utána. A két házat természetesen Cimponariu örökölte volna, azonban az elhunyt két testvére pert indított és a két házat magának igényelte azon a címen, hogy házasság tulajdonképpen nem jött létre, arra való tekintettel, hogy hogy csak egyházi esküvő történt, a magyarországi és a romániai törvények pedig a polgári esküvőt is megkövetelik. A házasság érvénytelensége mellett felmentették a testvérek azt is, hogy a kihirdetést — a törvény kívánalmái ellenére — nem tartották

vége.

Az ügyet az is bonyolította, hogy a férj nem tudta felmutatni az Amerikában kötött házasságról szóló anyakönyvi kivonatot.

Felebbezés folytán tárgyalta a keresetet a temesvári Tábla, amely előtt az alperest dr. Timár Andor aradi ügyvéd képviselte. Timár dr. mindenekelőtt azt taglalta, hogy a hágai egyezmény értelmében érvényes-e az a házasság, amelyet csak egyházi hatóság előtt kötöttek meg Amerikában és amelyet nem hirdettek ki. A Tábla magáévá tette dr. Timár Andor álláspontját, amely szerint a hágai egyezmény értelmében a házasság megkötésénél annak az országnak a rendelkezései és szabályai érvényesek, ahol a házasságot megkötötték. Ez egyébként az itteni házassági törvényben is benfoglaltatik. A kihirdetésre vonatkozólag pedig a Tábla úgy döntött, hogy ezt ugyan a házassági törvény megkívánja, de elmaradásához semminemű konzekvenciát nem fűz, sőt a kihirdetés alól felmentést is lehet kérni. A Tábla a felperes testvéreket elmarasztalta és őket 18 ezer lej költségmegtérítésre ítélte.

Bonyodalmak Arad régi tanácsának visszahelyezése körül

Egy nap különbség miatt kétséges a Lutai-tanács sorsa —

Aradnak csak egy alpolgármestere lesz — A Veszthely-telep lakosainak bizonytalan helyzete

Az egykori Veszthely-telepen ma megkezdtek Steiner József aradi műépítész munkái a védőgátak emelését. Ezzel a közmunkával kapcsolatosan dr. Bottó Elek városi interimár-bizottsági elnök felkérte a sajtó munkatársait, hogy hívjuk fel Aradváros munkanélküli munkásait, jelentkezzenek minél számosabban a város mérnöki hivatalában, mert minden munkás munkakalmat találhat a gátjavítási munkálatoknál.

A Veszthely-telepi lakosság ügye különben még mindig nem alakult ki. A jelenlegi városvezetés megállapításai szerint az előző interimár-bizottságnak nem volt semmiféle joga hozzá, hogy a városi ingatlanok ügyében intézkedjék a felsőbb fórumok jóváhagyása nélkül, tehát az ó-temető felparcellázása törvénytelen. Ismeretes, hogy ennek az interimár-bizottságnak Pop C. István intervenciójára külön törvényben engedélyezték, hogy a Veszthelyről áttelepítse a lakosságot az ó-temetői városi telkekre.

Sokféle kommentárra ad azonban alkalmat a kivételes törvénynek az a része, amely a telekeseréről intézkedik. Egyes városi tanácsstagok véleménye szerint a megfelelő mondat olyképpen értelmezendő, hogy az átköltöző családok előbbi telkeik értékeinek megfelelő telkekről kaphatnak az ó-temetőnél. Mások viszont azt az elvet vallják, hogy ugyanolyan nagyságu telket tartozik adni a város az árvíz-károsultaknak, mint amilyenmel előző helyükön rendelkeztek. Mind a két vitázó csoport azonban

tanácsalatt áll a város fejlesztési tervével szemben, amely villasorok építését irányozza elő az ó-temető jelenleg felparcellázott helyeire.

Erről azonban abban az esetben, ha oda az árvíz-károsultak költöznek, nem lehet szó.

A jelenlegi városvezetés olyképpen gondolja elintézni a dilemmát, melybe jutott, hogy felmentse a Veszthely-telepi védőgátat. Ezáltal a még ott élő lakosságot megvédi a tavaszi árvíz esetleges veszedelmével szemben, mert a terület elveszítéssel árterület jellegű. Ebben az ügyben alkalmunk volt beszélgetést folytatnunk a városi interimár-bizottság egyik tagjával, aki a következő érdekes kijelentéseket tette az Aradi Közlöny olvasói számára:

— Igen valószínűnek látszik, hogy

Aradváros vezetésének ezt a közigazgatási dilemmáját mi már nem oldhatjuk meg.

Október hó 11-én helyezik vissza a város legutolsó választott tanácsát: ez a tanács lesz hivatalva reá, hogy döntsön a Veszthely-telepi

FILM KÖZLÖNY

Bécsi éjszakák...

A Central-mozgó premierje

Lágyan suhanó waltzer-melódiák, négyfogatu gummirádlók, szókehajú, vidám kis nők és csillogó egyenruhák: ez Bécs, a dal, a szerelem városa. A régi Bécs gondtalan, bohém életét, a monarchia fénykorát hozta filmre az amerikai filmgyár és a hangulatos, gördülékeny szűszé keretében fülbemászó énekszámok, nagyhatású kórusok jutnak érvényre. A főszereplők is mind hivatásos énekesek: közöttük Alexander Gray, Amerika legnépszerűbb énekes-bonvivánja és Vivienne Segal, a pacsírtahangu koloratur-énekesnő. Kisebb komikaszerepben Louise Fazenda, a kedves filmkomika nyújt eredeti alakítást. Ki kell emelnünk még a rendezés korszerűségét és a kiállítás művészi értékét. A film megérdemelt sikert fog aratni.

lakosság sorsa felett. Lehetséges, hogy a törvényhozó testület intenciói szerint az egész Veszthely-telepi lakosságot áttelepítik az ó-temető melletti városi területre, de az is lehetséges, hogy akik eddig nem költöztek át, továbbra is régi helyeiken maradhatnak, az átjavított gátak védelmében.

A városi közigazgatás avatott berkeiben egyébként sokféleképpen kommentálják a választott tanács visszahelyeztetésének közeli eseményét. Amint ismeretes, a visszahelyezési törvény úgy intézkedik, hogy csakis azok a városi és megyei tanácsok helyezhetők vissza helyeikre, amelyeket az egykori Iorga-kormány 1931. év július hó 15-ig bezárólag feloszlattott. Megállapítást nyert azonban az a körülmény, hogy Aradváros egykori Lutai-féle tanácsának feloszlattatása körül

eddig még ismeretlen bonyodalmak keletkeztek.

A Lutai-féle tanács feloszlattatását ugyanis 1931. év július hó 14-én határozta el a minisztertanács.

Meghívó. Az Aradi és Aradmegyei Bridge-Szövetség megalakulása céljából f. hó 9-ikén, vasárnap délelőtt 11 órakor a Lloyd-Társulat nagytermében közgyűlést tartunk, amelyre Arad és Aradmegye összes bridge-játékosait és kedvelőit tisztelettel meghívjuk. Targysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. A jegyzőkönyvvezető és két hitelesítő kijelölése. 3. A szövetség megalakulásának kimondása és az alapszabályok megállapítása. 4. A tisztikar megválasztása. 5. Indítványok. **A szervező-bizottság.**

Az aradi rendőrség nyomozása öt millió lej ellopása miatt

Az amerikai visszavándorló tragédiája — Allítólag vasutasok fosztották ki egész vagyonából — A tettesek autón szöktek el

Feltűnést keltő lopás miatt vezette be ma a nyomozást az aradi rendőrség, valamint a curcici-i határrendőrség. A nyomozást ama körözés alapján indították meg, amelyet ma továbbított Bukarestből Aradra a temesvári kerületi rendőrfelügyelőség. A körözés a következőképpen szólja a rablás lefolyását:

Október 3-án Sonmaier Andor amerikai állampolgár a közvetlenül Bucuresti előtt levő Chitila állomásra érkezett, ahonnan Bukovina felé akarta útját folytatni. Sonmaiernek Chitilán elintézni való dolga akadt és ezért ezen az állomáson kiszállott, hogy a legközelebbi vonattal utazzon tovább. Miután Chitila külvárosban dolgát elvégezte, ismét az állomásra ment, ahol a vonatot várta. Sonmaier évekket ezelőtt kivándorolt Amerikába, ahol rövid idő alatt meggazdagodott és egy nagy vállalat tulajdonosa lett. Nemrégiben azonban az üzemből kivált és visszatért Romániába. A chitilai állomáson három vasutas szólította meg Sonmaierert, akik aziránt érdeklődtek, hogy hová utazik. Amikor Sonmaier elmondotta, hogy Bukovinába készül, a három vasutas készségesen felajánlotta szolgálatait, megígérték neki, hogy szólnak, amikor vonata indul. A beszélgetés során az egyik egyenruhás egyém eltűnt, majd a másik kettő is eltávozott.

Amikor Sonmaier egyedül maradt, megdöbbenve vette észre, hogy két fekete kofferje, amelyben egész vagyona, harmincezer dollár készpénz volt, eltűnt. Ez az összeg közel hatmillió lejt tesz ki.

Sonmaier az idegenek után szaladt, azonban ezek akkor már autóban ültek és elrobogtak az országot felé. A károsult feljelentése alapján a rendőrség üldözőbe vette a rablókat, de nem sikerült elfogni őket. A chitilai állomásfőnökség azonnal telefonált a szomszédos községekbe és állomásokra és rövidesen megállapította, hogy egy autó, amelyben a személyleírásnak megfelelő utasok ültek, a nyugati határ felé haladt. A jelentés alapján adták le aztán a körözést és így kapcsolódott be az aradi rendőrség a nagyszabású rablás nyomozásába.

nács. Tehát egy nappal előbb a törvény kritikus dátumánál. Azonban a

tényleges feloszlattatási rendelet csupán július hó 24-én érkezett meg Aradra és három nappal később, július hó 27-én jelent meg a Monitorul Oficial 173. számában. Július hó 25-én hívták össze utóljára a legutóbbi választott tanácsot, amelyen tudomásul is vették feloszlattatásukat.

Igen valószínű, hogy a dátumok fenti egymásutánja még közjogi bonyodalmakra fog vezetni a tanács visszahelyeztetése körül, ami annál is inkább valószínű, mert tudomásunk szerint számos olyan tagja van az egykori tanácsnak, aki a maga részéről nem is kíván tudomást venni a visszahelyeztetési akcióról és az október hó 11-iki reinstallation nem jelenik meg.

Az Aradi Közlöny munkatársának ez ügyben különben alkalma volt beszélgetést folytatnia Lázár Ágoston dr. megyei prefektussal, aki a jövődó tanácsalakulással kapcsolatban a következő érdekes információkkal szolgált:

— Az új tanács — mondotta a prefektus

— egy polgármestert és egyetlen egy alpolgármestert fog választani.

Tehát ezentul Arad városának csupán egy alpolgármestere lesz és nem kettő, mint eddig volt. Erre a lépésre a kormányt takarékosági szempontok készítetik és igen valószínűnek látszik, hogy éppen a város ökonomiája érdekében a tanácsstagok is magukévá teszik a javaslatot.

Iancu Traian, a büntügyi osztály vezetője, az ügyben már ki is adta a megfelelő utasításokat, egyben pedig értesítették az aradi pénzügyeteket, hogyha a rablók a dollárokkal jelentkeznének, azonnal adják át őket a rendőrségnek. Az elrabolt dollárok ezres címletűek voltak, melyeket 1919-ben, 1928., 1929. és 1930-ban bocsátották ki. Még nem tudható, hogy a rablók valóban vasutasok voltak-e, vagy pedig csak megtévesztés végett öltöztek ebbe a ruhába. Mindhárom rabló borotvált arcú, 25—26 éves és az egyiknek aranyfoga van.

A szerencsétlen Sonmaier Bucurestiben várja az értesítést arról, hogy sikerült-e a rablókat elfogni. A tettesek elfogójának 1000 dollár jutalmat ad.

Elkészült a vádirat Madzsar dr. és Karikás Frigyes ellen

Október 24-én kerül ügyük főtárgyalásra

Budapestről jelentik: A budapesti ügyészség most készítette el vádiratát a hetekkel előbb kivégzett Sallai és Fürst kommunista agitátorok bűntársai ellen. A vádirat elsősorban Karikás Frigyes szereplésével foglalkozik és kijelenti, hogy a fogságban levő kommunista Moszkvában az egyik agitátorképző-iskola élén állott. Ezenkívül felsorolja a vádirat, milyen bűncselekményekkel gyanúsítható meg Karikás Frigyes. Kilián Györgyöt és társait ugyancsak egész sereg bűncselekménnyel vádolják s valamennyiük ellen az állam és társadalmi rend erőszakos fellöngatására irányuló bűntett a legiőbb vád. Összesen tizenkét vádlott áll a bíróság elé, amelynek Szemák-tanácsa október 24-ikén tárgyalja az ügyet. A tárgyalás előreláthatólag három napig tart.

Elkészült a vádirat dr. Madzsar József egyetemi magántanár és társai ügyében is, akik szintén kommunista propaganda miatt kerülnek a bíróság elé. Ügyüket november első napjaiban tárgyalja, ugyancsak a Szemák-tanács.

HIREK

Visszaemlékezés

Szép visszaemlékezés jelent meg Budapest egyik komoly, magasnívójú folyóiratában Stauber Józsefről, az Aradi Közlöny elhunyt főszerkesztőjéről. A budapesti jelentések arról számolnak be, hogy „A sajtó” című, Budapesten megjelenő sajtóügyi tudományos folyóirat szeptemberi számában dr. Buda László, az ismert magyar publicista cikket ír az Aradi Közlöny néhai szellemi vezérééről: Stauber Józsefről. Cikkekben megemlékezik halála körülményeiről, majd rátér az Aradi Közlöny multjára, amely egybeforrott Stauber József nevével és a magyar zsurnalisztikával. Megállapítja, hogy az Aradi Közlöny a háború előtti Magyarország egyik legkomolyabb és legnagyobb orgánuma volt, amelyet az elhunyt fejlesztett naggyá. Stauber József még a kilencvenes években elsőnek vezette be a kéthasábos címet, ami akkoriban merész újítás volt és hozzájárult az újság színességéhez. Lapja jubileuma alkalmával kétszázoldalas terjedelemben jelent meg s ez akkor sajtókrökben nagy feltűnést keltett. A cikk végül a hirtelen halál körülményeiről számol be.

— **IDÓPROGNÓZIS.** Továbbra is esős, hűvösödő idő várható. lényegesebb hősiűvedéssel.

CENTRAL MOZGÓ: Premier. A KÉK DUNA MENTÉN (Bécsi éjszakák) Oscar HAMMERSTEIN és Slegmund ROMBERG romantikus operettje. Főszereplők: VIVIENNE SEGAL, ALEXANDER GRAY és JEAN HERSHOLT.

SELECT MOZGÓ: PAT ÉS PATACHON NAPLOK.

Előadások 5. negyed 8 és negyed 10 órakor.
JÖN: RAMON NOVARRO első németnyelvű beszélőffmlje, INDIA FIA.

— A bucaresti-i tőzsdén ismét erős hossa mutatkozott, amely azonban csak a papírok egy részére terjedt ki. A bankpapírok közül a Banca Nationala részvényeinek árfolyama egy nap alatt 4.100 lejről 4.900 leire emelkedett, vagyis értéke 800 lejrel növekedett. A Resica néhány hét előtti 125 lejes mélypontjáról elérte a 300 lejes árfolyamot. A petroleum részvények és a bányapapírok szinte kivétel nélkül emelkedést mutatnak, így a Mica papírjai 700 lej fölé emelkedtek. A Mica tudvalevőleg a brádi aranybánya tulajdonosa.

— Külföldi valutát is elfogadnak a nemzeti bank pénztárai. A Banca Nationala vezetősége közli, hogy a nemzeti bank pénztárai külföldi valutát is elfogadnak 3 havi letétként, 1 százalékos kamatozás mellett. A jegybank ezzel az intézkedésével nyilván azt akarja elérni, hogy azok a valuták, amelyeket a jelenlegi hivatalos árfolyam mellett eladni nem akarnak és amelyeket otthon őrizni szintén nem tartanak kívánatosnak, kikerüljenek reitkehelyeikről és tulajdonosaik ne kényszerüljenek arra, hogy azokat a zügforgalomban értékesítsék, hanem a devizakorlátozások esetleges enyhítését várják a Banca Nationala pénztáraiban várják be.

Modern ujszabású fűzők legolcsóbban készülnek Pilsz Irma fűzőspezialistánál, Arad, Str. Eminescu 14

— **Izgalmas jelenet a Karolina-ucca sarkán.** Ma az ebédutáni órákban a volt Karolina-ucca sarkán maídem végzetessé vátható autóbélgázolás történt. Dr. Pop Sándor aradi ügyvéd 5 éves kisleánya nevelőnőjével autobuszon hazafelé tartott. A volt Karolina-ucca sarkán szállottak le az autobuszról és a kisleány előre szaladt, hogy átmenjen az uttesten. Ebben a pillanatban jött az állomás felől az Ar. 1269-es számú Citroen-autó, amelyet Ursu György soffőr vezetett. A soffőr hiedten vette észre, hogy a kisleány pont az autója felé szalad és teljes erejével fékezett. Ennek volt köszönhető, hogy a leányka nem került az autó alá. A sárhányó surolta csupán az egyik lábát. A nevelőnő kétségbeesetten szaladt a kisleány után, akit rögtön feltettek az autóra és beszállították a kórházba, ahol azután megállapítást nyert, hogy az ijedtségen kívül a térdén szenvedett kisebb sérülést. A gázoló soffőrt, miután a kisleányt nevelőnőjével együtt hazavitte autóján, előállították a rendőrségre, ahol kihallgatták.

— **Vámegyezmény Románia és Magyarország között.** Bucurestiből jelentik: Románia és Magyarország között vámegyezmény jött létre a vám eljárás meggyorsítása céljából. Eszerint a jövőben együttes vámvizsgálat lesz, hol az egyik, hol a másik vámállomáson. Az egyezmény négy vámállomást állít fel az együttes vámkezelés bevezetésére és ezek: Kürtös, Biharkeresztes, Érmihályfalva és Nagyszalonta. Kötegyánon közös vámpületet emel a két szomszédos állam.

— **Öngyilkos tisztviselő.** Budapestről jelentik: Bálint János, a Török-patika tisztviselője, a Hűvösvölgyben revolverrel agyonlőtte magát. Hátrahagyott levelében öngyilkossága okául azt hozza fel, hogy fél, hogy feljelentik sikasztás miatt.

— **Az elmúlt év nyarán betöréses lopás történt Pankotán,** özvegy Ungár Arminné, akinek lakásából több ezer lej értékű berendezési tárgyat vittek el. A csendőrségi nyomozás alatt a gyanu Felneccan János borbélymesterre irányult, akit a csendőrség őrizetbe is vett, azonban később szabadlábra helyezték, mert semmi bizonyítékot a nyomozás nem produkált Felneccan bűnössége mellett. A borbélymester abban a meggyőződésben, hogy a csendőrség gyanúját özvegy Ungár Arminné irányította reá, hatóság előtti rágalmazás címén bűnvádi feljelentést tett özvegy Ungárné ellen és egyben 37.000 lej kártérítés megítélését is kérte a törvényszéktől. Az aradi törvényszék Constantinescu-Alexandrescu-tanácsa ma tárgyalta le az ügyet s mivel beigazolást nyert, hogy özvegy Ungár Arminné a feljelentést ismeretlen tettesek ellen adta be s a nyomozáskor a csendőrségnek nem tett említést arról, hogy kire van gyanúja, a törvényszék felmentette az ellene felhozott vád alól.

Különbség

— *Apu, a tanító bácsi ma arról mesélt, hogy Afrikában vannak néptörzsek, amelyeknél a férj csak az esküvő alatt ismeri meg a feleségét.*

— *Az európai néptörzseknél sokszor csak azután.*

— *Betartod szigoruan a diétát, amit az orvosod előírt?*

— *Csak nem képezed, hogy majd éhenhalok, azért, hogy néhány nappal tovább éljek?*

— **Az Aradi és Aradmegyei Bridge-Szövetség alakuló közgyűlését** f. hó 9-ikén, vasárnap, délelőtt 11 órakor a Lloyd Társulat emeleti helyiségében tartják meg. A szervező bizottság, amelynek tagjai Loránt Emánuel vezérigazgatóval az élén Aczél Ferenc, Fényes Loránt, dr. Goldzieher Albert, Mihalik Gyula, Sebestyén Ede, Stein József és Szömörkényi Rezső, már az elmúlt vasárnap megkezdték előkészítő munkájukat, megismerve az alapszabályokat és kikölték a közgyűlés által megválasztandó tisztikart. A szövetség célja a aradi és aradmegyei bridgezők egy táborba való tömörítése, kellemes és olcsó összejövetelek, helyi, városközi, sőt később országos versenyek rendezése, külföldi mesteriátékosok meghívása, ingyenes bridge-oktatás és bridge-szaklapok rendelése stb. Ezek és sok más előny mellett a tagdíj legminimálisabb lesz. A szövetség megalakulásának híret az aradi bridge-játékosok örömmel fogadták és bizonyos, hogy a vasárnapi alakuló közgyűlésen igen nagy számban fognak megjelenni.

— **Szabadlábrahelyezését kérte Jánossi János.** Az aradi ügyészség rendelkezésére a közelmúltban letartóztatásba helyezték Jánossi János pénzügyi tisztviselőt, akit annak idején a fekete-szesz panamából kifolyólag őrizetbe vettek. Jánossi János védője, dr. Cotioiu Romulus, ma kérvényt adott be az ügyészséghez, amelyben a letartóztatásban lévő pénzügyi tisztviselő szabadlábra helyezését kérte. Topciu vizsgálóbíró hozzájárult a szabadlábra helyezés iránti kérelemhez, amely a délután folyamán az ügyészséghez került át. Amennyiben az ügyészség nem emel kifogást a vizsgálóbírói döntés ellen, úgy Jánossi elhagyja az ügyészség fogházát.

Felakasztotta magát

egy gájl juhász, mert nem tudta megszerezni állampolgárságát.

Ma délben Farkas Károly gájl juhász Campul Lebedei 6. számú házában istállóiban felakasztotta magát. A 21 éves juhász nagynénjénél lakott és az utolsó időben feltűnően komor volt. Farkas Károly jugoszláviai illetőségű volt és Aradon többször jelentkezett, hogy katona éveit le szolgálja, de miután nem volt román állampolgár, elutasították. Ma azután végleg elkeseredett, hogy állampolgárságát nem tudja megkapni és egy őrizetlen pillanatban belopódzott az istállóba, ahol felakasztotta magát. Tettét nagynénje már későn fedezte fel, úgyhogy a szerencsétlen juhász már halott volt, mire rátaláltak.

— **Egy éjszakai botrány ügye az aradi törvényszék előtt.** Az elmúlt év decemberében kinos botrány játszódott le a Szabadság-téren lévő New-York kávéházban, ahol Herschkovits Pál egy Klembuck Mária nevű nő társaságában tetteleg inzultálta C. kapitányt. A kapitány bűnvádi feljelentést tett inzultáló ellen és az aradi törvényszék Constantinescu-Alexandrescu-tanácsa a mai napra üzte ki a főtárgyalást. A törvényszék előtt azonban csak Klembuck Mária jelent meg, mert Herschkovits Pál a rendőrség jelentése szerint ismeretlen helyre távozott Aradról. A törvényszék a rendőrségi jelentés tudomásulvétele után elrendelte a katonatiszt inzultálójának országos körözését.

— **Egy körösbányai család tragédiája.** Körösbányáról levelet hozott ma szerkesztőségünkbe a posta. A levélben Balczér Ignác, az Aradi Közlöny régi előfizetője, egy család tragédiájára hívja fel figyelmünket: egy körösbányai anya három gyermekével, hosszú idő óta a legnagyobb nyomorral küzd és ha az irgalmas szívű emberek nem segítenek hamarosan rajtuk, formálisan éhen halnak. Előfizetők közli, hogy a gyermekeknek van apjuk... Felkérjük hát a közönséget, hogy akik bármilyen adománnyal akarnak az éhez család megmentésére sietni, küldjék be az Aradi Közlöny kiadóhivatalába adományaikat s mi majd eljuttatjuk a szerencsétlen gyermekekhez.

Pesti utad műsorán

legyen rajta:

FLÓRIÁN
Hangulatos kis kávéház

— ZENE —

BUDAPEST

IV., Régi posta-ucca 5.

T: 897-66.

— **Szép sikerre számíthat a magyar ifjuság szüreti multsága,** mely — mint az elmúlt évi is, — a szezon legkimagaslóbb bálja lesz. A rendezőbizottság a legkörültekintőbb gondossággal állította össze a multság programját. A Fehér Kereszt nagyterme fényesen kivilágítva és feldiszítve, impozáns keretet fog adni a multságot megnyitó 12 magyar ruhás pár körmagyar táncának, mely nagyszerűségében az összes eddig bemutatott magyar táncokat tulszárnyalja. A jazz- és cigányzene az ott megjelentek legkényesebb igényeit is kielégíti s a büftében a legolcsóbb és legizletesebb ételek és a legfinomabb hegy-aljai borok állnak a közönség rendelkezésére. A multságot október 15-én tartják meg.

— **Ítélet egy halálos kimeneteli autóbélgázolás ügyében.** Sulyos kimeneteli autóbaleset történt néhány évvel ezelőtt a Kálvin János-accában. Kristyóry Dezső aradi földbírtokos autójával elütötte az uttest közepén haladó Szirmay Lajost, aki a baleset következtében rövidesen elhunyt. Özvegye feljelentést tett az autótulajdonos ellen. Az aradi törvényszék ma tartotta ebben az ügyben a főtárgyalást, amelyen beigazolást nyert, hogy az uttest közepén haladó Szirmay pénzlovással volt elfoglalva és valószínűleg nem halotta a közeledő autót zaját. Az enyhítő körülmények figyelembevételével a törvényszék 10.000 lej pénzbüntetésre ítélte az autótulajdonos földbírtokost.

Kedvezően döntött a miniszter az aradi katolikus hittan- órák beosztása ügyében

Az eredeti tanrend szerint a hittan az utolsó órákra volt beosztva. — Pacha püspök eredményes közbenjárása.

A közoktatásügyi minisztérium értesítése érkezett ma az aradi plébániára a temesvári püspökségen keresztül. Dr. Lakatos Ottó a tanév megkezdése előtt interveniált az aradi tanfelügyelőségénél, hogy a hitoktatás beosztott tanrendjében változást eszközöljenek. Az aradi tanfelügyelőség körzetébe tartozó iskolák tanredje ugyanis egyformán az utolsó két órát jelölte meg hittanórákú és ez a beosztás a katolikus hitoktatóknak nem felelt meg, mivel csupán tíz elemi iskolában s ezenfelül a középiskolákban is hetenként nyolctíz, vagy tizenkét órát kellett megtartaniok. Észert minden iskolába legalább egy hitoktatót kellett delegálni a plébánia részéről, viszont az aradi katolikus plébánia összesen tíz hittanárral rendelkezik.

Az aradi tanfelügyelőségnek nem állott módjában a tanrenden változtatni, annál is inkább, mivel az elmúlt években is ilyen módon osztották be a hitoktatókat az összes aradi iskolákban. A tanrend meg nem változtatása azt eredményezte volna, hogy a katolikus hitoktatók hiányosan, vagy csak nagy nehézségek árán tudták volna a hitoktatást kellően ellátni, ezért dr. Lakatos Ottó levélben felkérte dr. Pacha Ágoston püspököt, hogy interveniáljon a minisztériumban. Dr. Pacha Ágoston beadványt terjesztett a miniszter elé, amelyre most kapta meg a választ. A közoktatásügyi minisztérium rendelkezésében utasítja az aradi tanfelügyelőséget, hogy az aradi kerülethez tartozó tíz elemi iskolában úgy igazítsák ki a tanrendet, hogy a hittanórák a többi órák között legyenek beosztva s így a katolikus hittanárok elérhetősége a hitoktatást. A rendelet másolatát levél kíséretében a temesvári püspökség ma küldötte le az aradi plébániára, ahol érthető melegegédést keltett a közoktatásügyi minisztérium kedvező döntése.

— **Orgazdaság vádjá alól felmentett aradi kereskedő.** Az aradi vasutigazgatóság az elmúlt év folyamán bünvádi feljelentést tett az aradi Hartmann-cég egyik tulajdonosa, Hartmann András ellen, aki a vasut feljelentése szerint, a CFR tulajdonát képező részalkatrészeket vett meg egy katonától. Ezek a részalkatrészek állítólag lopásból eredtek s ezért a vasut orgazdaság miatt kérte az eljárás megindítását Hartmann András ellen. Az aradi törvényszék ma tartotta ez ügyben a főtárgyalást, amelyen Hartmann András beigazolta, hogy jóhiszeműleg vásárolta az összetört részalkatrészeket, amelyekben semmiféle cégjelzés nem volt, amelyből a vasut tulajdonjogára lehetett volna következtetni. A törvényszék elfogadta a kereskedő védekezését és felmentette az orgazdaság vádjá alól.

— **Értesítés.** Az aradi 13 vértanu lekiüvéért az alapítványi szent misét folyó hó 6-án, csütörtökön délelőtt 9 órakor a Minorita-templomban tartják meg.

— **Küzdelem Aradon a nyomor ellen.** A nemrégiben megalakult „Caritas” jótékonyági egyesület, amely a téli évszak közeledtével a munkanélküli nyomor csökkentésére törekszik, ma este vezetőségi ülést tartott. Az egyesület legutóbbi közgyűlésén — mint arról beszámoltunk — elhatározta, hogy munkanélküli akciójuk megindításának céljaira, előadás-sorozatot rendeznek, amely az irgalmasság cselekedeteinek gondolkörében mozogva, erkölcsileg is elősegítheti céljukat. Az első előadás programját a ma esti rendezőbizottsági ülésén tárgyalta meg. Az értekezleten megjelentek: dr. Lakatos Ottó, az egyesület elnöke, Haller Józsa, Simon Berta, dr. Craznic Jenőné, Taranu Ancika, dr. Fetter, Déry Károly, dr. Czédly Károly és Schmidt Ferenc. A gyűlés határozata szerint nívós programot állítottak össze, amelyen a Katolikus Daloskör szerepel, ezenkívül költemények, zeneszámok és határos élőkép alkotják a nagyszabású műsort, amelynek kiemelkedő száma lesz dr. Lakatos Ottó nagy beszéde, melyben karitatív témát ölel fel. A műsor pontos programját a közeli napokban állítják össze.

— **Ujabb tehén veszett meg Mikalákán.** A mikalakai községi csordában ma reggel már a harmadik tehén betegedett meg veszettségi tünetek között. A tehén Kurilla Lajos mikalakai gazda tulajdonát képezi. Aradváros állategészségügyi hatóságai ma elkülönítették a szerencsétlen állatot, egyben a sajtó útján arra hívják fel nyomatékosan Aradváros lakosságát, hogy a fejét mindenki feltétlenül forralt állapotban igya, mert úgy látszik, hogy a mikalakai csordában még mindig nem szűnt meg a veszedelmes kór fertőzőési oka.

— **Mindenkinek kell fizetni árvíz-pótadót.** Az aradi rendőrkvészura hivatalnoki kara az a kérelemmel fordult Aradváros vezetőségéhez, hogy engedje el a rendőrlégénység és a hivatalnoki kar számára a városi árvíz-pótadót, mivel a rendőrség szervezete az árvízveszély alatt amugy is kettőzött energiájú szolgálatot tartott. A városi interimár-bizottság a rendőrség kérését elutasította, mivel egyfelől nem adhat precedenseket, másfelől pedig az árvízpótadót Aradváros minden egyes lakosának meg kell fizetnie.

— **A „Gyurkovics fiúk” Radnán.** A Radnai ifjúsági egyesület szombaton este nagyszabású műkedvelő előadással egybekötött mulatságot rendezett, amely úgy anyagilag, mint erkölcsileg kifogástalanul sikerült. A tartalmas műsor bevezetésül az előadott „Avinte si Pepelea” című egyfelvonásos komédiában Gaál Ius, Jivanescu János és Sucigan János nagy színpadi készséget árultak el. Utána Farkas Imre „Gyurkovics fiúk” című operettje került bemutatásra. Az eredeti díszletezéssel és teljes színházi zenekarral kísért előadás sikerét Jutka szerepében Jabkovszky Pörke ki-magasló alakítása biztosította. Mellette Miklóssyné Kiss Etus hangulatos énekszámával, Jabkovszky Piri könnyed táncaival, Imre Emilié Gyurkovicsné szerepében és a kisebb szerepekben: Gaál Ius, Molnár Manca, Nagy Honka, osztozkodtak a sikerben. A férfi szereplők közül Dehelyán József pompás Gyurka-figurájával excellált. Mátray László Géza, Ispász József, Matyi Nándor, Udvary Béla, Kampfer János, Vadady F. Károly, Simon József, Schulek Vendel, Udvary László, Bughi József, Németh József járultak hozzá a darab perdülekény előadásához. A táncokat R. Bálint Vilma és Ispász József tanították be. A zenekart Révai Emil karmester dirigálta. Zenekari tagok: Mártonffy Zoltán, Szirb János, Viktor Málka, Samu Károly, Gíllert Róbert, Ámon Nándor, Unten János, Singer Rudolf, Schaller Jakab, Steinitzer Dezső. A jól sikerült díszletek megfestése és egyáltalán a nívós előadás megrendezése Tichy Endre egyleti főrendező ambícióját dicséri.

— **Prof. Rasid a Magyar Otthonban.** Prof. Rasid, a hírneves szuggesztőr, ki Arad legelőkelőbb lakóiban ejtette bámulatba eddig is a közönséget, ma, szerdán este 9 órakor a Magyar Otthonban tart szenzációs, új műsorral előadást. A közismert professzor még csak e héten tartózkodik Aradon s ezért mindenki ragadja meg az alkalmat és bámulatosan ügyes mutatványait nézze meg.

— **Az Aradi Filharmónia Egyesület folyó hó 6-án (csütörtökön) este pontosan 9 órakor tartja első zenekari összpőbáját a Kulturpalota kiállítási termében.** A működő tagokat és mindazokat, akik a zenekari játéknak kellő jártassággal bírván, felvételeket óhajtnak, felkéri az elnökség, hogy ezen próbán okvetlenül megjelenni sziveskedjenek.

— **Erős vérbő, kővér emberek számára a természetes „Ferenc József” keserűvíz naponként való ivása a legkisebb erőlködés nélkül, könnyű és rendes bélműködést biztosít.**

— **Az Uj Idők-ben Dánielné Lengyel Laura költői elbeszélését, Ebeczki György színházi kritikáját és Zsigray Julianna könyvismertetését olvashatjuk.** Színházi képek, művészi képek reprodukciói, humoros fejtecek, időszerű képek és a kedvelt népszerű rovatok: Keresztretjvény, Kézimunka, a Szerkesztő üzenetei, Gasztronómia, Kertészet, Szépség-ápolás teszik változatossá Herczeg Ferenc szépirodalmi hetilapját, amelynek kiadóhivatala, Budapest, VI., Andrassy-út 16., bárkinek szívesen küld díjtalan mutatványszámot. Az Uj Idők előfizetési díja negyedévre 260 lej.

MARAD A TELJES

terjedelmű 192 oldalas

SZÍNHÁZI ÉLET

csak az ára lett olcsóbb **20.- lej**
MINDEN SZÁMA

192 oldal, 32 oldalas gyermeklap, kotta- és közimunka-melléklet, rengeteg kép és háromfelvonásos darabmelléklet

Megkezdődik eheti számban: Miss Magyarország-verseny — Intím Pista regénye indul: „A primadonna kedvence” — Halvány bárónő leszerződött hetenkénti tudósít — Új pályázat: „A dolgozó nő sexappealje” — Darab-melléklet: „Emmy”, a Vígsház nagyszerű színműve — Kottasláger: a világhíres „Reaching for the Moon” és sok más szenzáció
Ára 20 lej — Előfizetés 250 lej — Mindenütt kapható
Főbizományos: Pallas Lapterjesztő, Cluj

— **Uj Interimár bizottság egy aradmegyei községben.** Aradmegye interimár bizottsága a sebisi főszolgabíró jelentése alapján feloszlatta Mustesti aradmegyei község tanácsát, amelynek tagjai már huzamosabb idő óta nem tartottak községi tanácsülést és így a község közigazgatása valóságosan megakadt. A megyei interimár bizottság új interimár bizottságot nevezett ki a község élére, amelynek tagjai: Doda Iancu, mint elnök, Sandru Ignatie és Todea János, mint tagok. Az új községi vezetőséget holnap iktatják be a helyére.

— **Harc egy szekrény körül.** Weiszberger Lipótné az elmúlt év folyamán egy szekrényét adta javítás céljából Gajdor Lajos aradi asztalosnak, aki azonban a kijavított szekrényt nem szolgáltatva vissza, hanem eladta. Az aradi törvényszék 1500 lej pénzbüntetésre, valamint az okozott kár megtérítésére kötelezte.

— **Az aradi és aradmegyei Vakok Egyesületének ujjaalakulása óta, rövid néhány hét alatt, máris a fejlődés útjára lépett.** Az egyesület felvirágzása dr. Botis Tivadarné, a tevékeny és nemes gondolkozású diszelnőknő érdeme elsősorban. Rajta kívül Mihutiu lelkész és a vezetése alatt működő fáradhatatlan hölgygárda, melynek tagjai Riscuta ezredesné, Martini Jánosné, Zs. Horváth Lajosné, Demeter Olga, Györgyösi Böske és még többen munkálkodtak az egyesület fellendülésén. Az egyesület egyik tagja a napokban költözött el az élők sorából. Az elhunyt vak asszony temetésének költségeit, 2500 lej máz az egyesület pénztárából fizették ki. Az egyesület elhunyt tagjának temetésén Vitan Emánuel vak elnök és Urszinyi titkár mondottak mély hatású beszédet.

— **Fogalt hóhérrre varázsolja és dezinficiálja a Míra fogcsem.** Egy tubus 15 lej. Földes gyógyszerár Arad.

A Városi kávéház bridgeszalója holnap, csütörtökön este 9 órakor nyílik meg. A kávéház felől díjtalan lifthasználat.

Az egységes Duna-Európa megteremtéséről nyilatkozott Herriot francia miniszterelnök

„Optimista vagyok és az is maradok“

Genéből jelentik: Az Est meginterjúvolta Herriot francia miniszterelnököt. — Optimista vagyok és az is maradok — mondotta Herriot. Az Európa-bizottság, amely hosszú időn át szünetelt, újra életre kelt, de nemcsak a bizottság támadt fel, hanem az európai összefogás gondolata is. Tudom jól, hogy a stresszi állapotokra nem valószínűsíthető meg rögtön a Duna-államok talpraállítása, de

hittel vallom, hogy megteremtjük a hosszú időn át nélkülözött népek reményteljesebb jövőjét.

Mindent el kell követni, hogy egymáson könnyítsenek a természettől összeforrott államok és

hogyan megteremtődjék az egységes Duna-Európa.

— Ha Magyarország népétől történne meg a kezdeményezés, ez nem jelenti, hogy Magyarország meg kell nyugodnia a helyzetpolitika megmerevedésébe. Franciaország minden közvetlen érdeke nélkül jóindulattal viseltetik Magyarország gazdasági és politikai kérdéseiben. Franciaország teljes őszinteséggel és egész humánus érzésével azon van, hogy Magyarország visszakapja gazdasági egyensúlyát, jólétét és ha lehetséges, hajdani virágzását. Üzenem — mondotta végül Herriot — hogy a magyar népnek bele kell kapcsolódnia Európa nagy gazdasági törekvéseibe. Szeretném, ha erre a kívánságomra megértő választ kapnék.

SPORT KÖZLÖNY

Neidenbach Emil, a magyarországi középiskolák sportjának irányítója Aradra érkezett

és nyilatkozott a KISOK működéséről...

Neidenbach Emil évekként ezelőtt eltávozott Aradról Budapestre, ahol az akkor megalakított Középfokú Iskolák Országos Szövetségének titkára, majd pedig ennek a hatalmas szervnek egyedüli irányítója, ügyvezető igazgatója lett. Alkalmunk volt ma beszélgetni Neidenbach Emmel, aki rövid tartózkodásra Aradra érkezett. A kiváló pedagógus sok érdekes dolgot mesélt, rávilágított a KISOK tulajdonképpeni céljára, elmagyarázta ennek a nagy összefogó szervnek az adminisztrációját.

— A KISOK hatásköre alá 540 sportkör tartozik — kezdi szavait Neidenbach Emil. A szövetségünk alá tartoznak az összes iskolák, amelyek a most fennálló tankerületi beosztás szerint kerületeket alkotnak. Az iskolák minden egyes diákja a KISOK tagjainak sorába tartozik, tehát már ez bizonyítja, hogy szövetségünknek egy célja a tömegsport művelése és minél szélesebb alapokra való fektetése. A programunkban elsőrendű fejlesztési eszközként áll a diák-sporttelepek kiépítése, a terv az, hogy minden város, minden község diák-sporttelepet kapjon, így most avattuk a 15 ezer lakosú Kunszentmiklós városkájának diák-sporttelepét, amelyet átadtunk a hivatásának.

— Mi a véleménye tanár úrnak a Komjádi-féle uszótérről?
— A los-angelesi tapasztalatok alapján a MUSZ elhatározta, hogy a középiskolásoknál kezdje meg az intenzív verseny-tréninget. A mostani sorozatos edzések fognak véleményt adni arról, hogy az elgondolás helyes-e, mert az nem biztos, hogy amit a japán fizikum kibír, az a magyarnak is megfelelő, így például a japán atlétából sohasem lesz megfelelő súlydóbo.

— Mitől várnak még nagyobb fellendülést?
— A főiskolai és a középiskolai sportot közel hoztam egymással, mondhatom, hogy szoros kapcsolatban vannak és így, a rivalizálás által nagyobb és merészebb fellendülést várok. Ugyisintén sokat jelent a mostani legújabb tömegversenyünk, amely a triatont, pentatont és a dekatont öleli fel oly módon, hogy minden számban minden iskolából csak két ember indulhat, tehát sok diákot mozgat meg ez az összetett verseny. Budapesten különben egy pompás sporttelepünk van, amelyet most szenteltek fel. Ez a BEAC átadott pá-

lyája, amelyben 560 öltöző-kabin, több fürdőszoba van és annyira modern, hogy központi fűtéssel van ellátva. Ezzel kapcsolatban megemlítem, hogy a Műegyetem hallgatóit a legkiválóbb sportpedagógusok tanítják, így Yoian professzor felügyelete mellett Bácsalmási, dr. Krauser és Gerencsics látják el a sportoktatást teendőket. A hölgyversenyzőket Neff Alice tanítja, aki rokoni kapcsolatban van az ujaradi dr. Neff-családdal.

Még sok érdekes dolgot mesél Neidenbach Emil a KISOK-ról és arról a munkáról, amelyet ez a pompás szerv kifejt.

Németországban tizenegy millió ember sportol

Az ország sportja számokban — Hetven szövetségnek nyolcvanezer tag-egyesülete van

A német sport óriási átfogóerejét mi sem jellemzi jobban, mint az alábbi rövid kimutatás, amely szerint Németországban a sport-pályák 16 ezer hektár területet foglalnak el. A 70 szövetségnek 80 ezer tagegyesülete van 11 millió sportolóval. Ezek fejenként 50 márkát költenek évenként sportcélokra, ami évi 550 milliónak felel meg. A sportpályák és felszerelésük egy-milliárd dollárt érnek. Fenntartási költségük 14 millió márkát emészt föl. Az egyesületeknek kerek 100 ezer fizetett alkalmazottjuk van, akik évenként összesen 240 millió márkát fizetést vesznek föl. Csak Berlinben 17 és félmillió nézője volt az év sporteseményeinek, akik közel 8 millió márkát fizettek ki a belépőjegyekért. A berlini szállítási vállalatoknak a sporttal vonatkozásban 10 és félmillió márká bevételük volt és 974 olyan vállalat van Németországban, amely sportcélú gyártásával foglalkozik. Az elmúlt évben közel 15 millió sportcélpárt adtak el, ami 12,5 százaléka az összprodukciónak. A gyártott 20 millió sportcipőnek értéke 60 millió márká. A sport összforgalmát 1,300.000 márkára becsülik.

O Nyilvános tréning-mérkőzés a Gloria-pályán. Holnap, szerdán délután 4 órakor a Gloria-CFR-pályán nyilvános edző mérkőzés lesz, amelynek keretében a bajnok-együttes első és második csapatai fognak megmérkőzni. A tréning-mérkőzésre a belépés teljesen díjtalan.

O Futballmérkőzés Simonyfalván. Simonyfalván mérte össze erejét Simonyfalva és Vadász legjobbjából összeállított kombinált, a Tenkel SC-vel. Az élvezetes összecsapás gólnélküli döntetlennel zárult. A meccset Bondár Károly vezette.

O Az Unirea legyőzte a Sebis SC-t. Gurahoncon találkozott az ottani Unirea a Sebesi Crisana-val. A mérkőzés 2:0 (1:0) arányban végződött, a technikásabb gurahonci együttes javára. Gólszerzők: Kugler és Rosu. A góllövőkön kívül Siclovan, Rapsigan és Kubaszeg feleltek meg, míg a Crisana-ból Kilik és Gulyás. A mérkőzést Titsch vezette.

O Román-magyar válogatott ökölvívó mérkőzés lesz Temesváron. Október közepén Temesvárott román-magyar válogatott ökölvívó mérkőzés lesz. Románia válogatottját Temesvár és Bucuresti legjobbjából állítják össze.

O Olaszország és Magyarország válogatott labdarugói november 27-én Bolognában fognak megütközni. Ennek a rendkívüli válogatott mérkőzésnek revánusa májusban Budapesten lesz.

O Gelb Miklós Európában. A profivá lett kiváló ökölvívó Jeff Dickson-nal szerződést kötött, amelynek értelmében Gelb új mérkőzésből álló európai túrára indul.

O Máriaassy marad továbbra is a válogatókapitány. A MLSZ elnöksége felkérte Máriaassy Lajost dr.-t. hogy vállalja továbbra is a válogatókapitány teendőit.

O Megalakult a Sfântul Gheorghe sportegyesület. Vasárnap délelőtt Turic Caius elnökléte mellett, Sfântul Gheorghe név alatt megalakult Arad legújabb sportegyesülete, amely hathatós sportmunkát kíván kifejtetni.

O Herzka Lipót lett a III. Ker. FC tréner. A III. Ker. FC eddigi tréner, Szaffka Zoltán helyett, a csapat trenirozását decemberig Herzka Lipót vállalta el, aki 10 éve Spanyolországban működik.

O Máriaassy dr. összeállította a Pozsony elleni Budapest válogatottját. A vasárnap Pozsony legjobbjai elleni küzdelemre Máriaassy Lajos dr. összeállította Budapest válogatottját. A válogatott, amely nem bírt sokkal, egyébként így fest: Ujváry — Kővágó, Korányi — Borsányi, Sárosi, Lázár — Tanczos, Auer, Jakube, Titkos, Serényi.

Elítélték a pacsai zendülőket

Pacsáról jelentik: Ma tovább folytatták a tárgyalást a pacsai halálos csendőrsortűz ügyében. Rengeteg tanút hallgattak ki, akik lórészlet azt vallották, hogy a vádlottak nem vettek részt a lázító felvonulásban. A kihallgatott csendőrök szerint a felbuitott tömeg a végrehajtókat és a hajcsárokat akarta agyonverni.

A pacsai zendülés ügyében a bíróság az esti órákban hozott ítéletet. Hagymási Vikort, a fővádlottat egy évi börtönrre, a többi egytől hat hónapig terjedő fogházra ítélték.

Aradi köztisztviselők, akik nem kaptak fizetést

A pénzügyminiszterium körülbelül egy héttel ezelőtt küldötte le az aradi pénzügyigazgatóságához az állami tisztviselők illetményeinek fedezésére szolgáló kiutalást, 14 millió 422.000 lel értékben. Ebből a pénzből a pénzügyigazgatóság főpénztára csak az egyes szakminiszteriumok külön kiutalása alapján folyósítja az esedékes fizetéseket és ezekből a speciális akreditívokból Aradra mindezt csak a pénzügyminiszterium és az igazságügyminiszterium által kiállított kiutalások érkeztek le. A többi tárcák tisztviselői eddig még nem kapták meg fizetésüket, ami érthető elkeseredést okozott, mert a szeptember 20-án esedékes illetményeiket, annak dacára, hogy a tényleges kifizetés elé semmi akadály nem gördül, saját felettes hatóságuk hanyagsága miatt nem kaphatják meg. Az érdekelt tisztviselők elhatározták, hogy táviratilag fordulnak az egyes szakminiszteriumokhoz, ahonnan a kiutalások azonnali leküldését kérelmezik.

Nagy érdeklődés az aradi lóverseny iránt

Szombaton kezdődik meg a lóverseny

Nagy érdeklődés előzi meg városszerte az aradi Lovar-egylet első lóversenyét, amely — mint megírtuk — október 8-ikán és 9-ikén lesz az aradi várallásban levő versenypályán. A szabályok szerint október hatodikáig lehet benevezni a lóversenyre, ezen időponton túl a beíratási díj kétszerese fizetendő. A nagyszabású lóverseny részletes programja egyébként a következő:

Szombaton, október nyolcadikán három órakor indul meg az érdekes küzdelem, amelynek első száma az idomítási verseny, Baicoanu tábormok díjért. Első díj 2000, második 1500, harmadik 1000 lej. Második szám ezer méteres akadályverseny. Három, 500, 300 és 200 lejes díjat tűztek ki. A verseny harmadik számaként az 1-es Rosiori-ezred katonái lovasmutatványokat mutatnak be. Pontossági verseny Arad város díjért. Az első díj 2000, második 1500, harmadik 1000 lej, míg negyedik és ötödik díjként érmet kapnak a győztesek. Sikverseny altisztek részére, itt mindhárom díj diploma lesz. Sövényugrás aktív és tartalékos tisztek részére. Három, 2000, 1500 és 1000 lejes díjat tűztek ki.

Vasárnap, október 9-ikén délután három órakor kezdődik a lóverseny második napja. Ennek első számaként az előző nap győztesei lovasmutatványokat adnak elő, majd Scarisoreanu tábormok díjért akadály-ugratás következik. Itt 3000, 2000, 1000 és 500 lej a díj. Ezután ismét lovasmutatványok következnek, amelyeket az 1-es Rosiori ezred katonái adnak elő. A negyedik szám a szkimbások sikversenye, amelynek három diploma-díja lesz: Utána vadász-verseny következik 500, 300 és 200 lejes díjért. Az utolsó száma a versenynek a sikverseny, amelyben nemcsak tisztek, hanem az Aradi Lovar-egylet polgári tagjai is részt vesznek. Három díjat osztanak ki, az első 2000 lej, a másik kettő 1000 és 500 lejes.

Színház — Irodalom — Művészet

* Molnár Róza képkiallítása a Kulturpalotában. A Kulturpalota kis kiállítási termében most nyílt meg egy eredeti művész képkiallítása, aki Aradon első ízben rendezett tárlatot, hogy az aradi közönségnek is bemutassa művészetét. Molnár Róza, aki a Székelyföldről indult el a Szép keresésére és megjárta Páris, a minden művészek Mekkáját, ahonnan egy pár eredeti meglátású képet hozott magával aradi tárlatára. Képei közül reprezentatív darabok első sorban Édesanyám portréja, azután Ócska konflis, valamint Álarcos önarckép. Jelentős vászna a Proletár anya, amely a neoimpresszionista irány egyik legszebb alkotása. A nagyobb képei között méltán kelt feltűnést az Esős tájkép, amely finom tónusával, szinte pasztelszerű színkezelésével, egyike a legsikerültebb képeknek.

Az emberi test háztartása. A technika századában ezer és ezer csodálatos és bonyolult gép előtt állunk meg kíváncsian, titkukat keresve, de van-e csodálatosabb és bonyolultabb gépezet, mint maga az emberi test? Ennek a gépezetnek épségétől függ egészségünk épsége s ismerete annyi, mint önmagunk ismerete. Dr. Róth Miklós kitűnő könyve, mely a Műveltség Kis Könyvtára sorozatában most jelent meg, a legnagyobb könnyűséggel, mégis alaposan vezet végig a laikus az emberi test bámulatos pontossággal működő berendezései közt. Dr. Róth könyve, melynek ára 20 lej, megrendelhető minden könyvkereskedésben, vagy ahol nincs, Lepagenál Kolozsvár.

* Megjelent a Korunk októberi száma. A Korunk októberi száma tovább folytatja azt az ismeretmélyítő és felvilágosító munkát, amit fennállása óta hét éven keresztül hónapról-hónapra végzett. A tanulmányokon kívül ebben a számban egy kis regényt s két novellát kap az olvasó. A Kulturkrónika, Gazdaság és Politika, Disputa és Szemle rovatokban huszonegy kisebb írás található. Mutatványszágot ingyen küld a Korunk kiadóhivata, Cluj-Kolozsvár, Calea Marcehal Foch 13.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Csak a „fekete tőzsdéken” és a zügforgalomban emelkednek a valutaárak

Eltérés a hivatalos és zügforgalomban — Hogyan lehet megszüntetni a tiltott deviza utáni hajszát

Egy aradi pénzügyi szaktekinély nyilatkozata

Néhány hete egyre többször esik szó a valuták ugynevezett magánárfolyamainak emelkedéséről, amely úgy Bucurestiben, mint a vidéki piacokon érezhető. Ezekben az árfolyamokban az *effektív dollár állítólag 180—183-as nivót ért el, a svájci frank 38—39-et és ennek megfelelően a pengő is emelkedett.* Erről a problémáról beszélgetést folytattunk az aradi pénzügyi szakemberével, aki kérdéseinkre a következő érdekes felvilágosításokat adta:

— Mindenütt, ahol devizarendszabályok vannak életben, a devizáknak és a valutáknak kétféle kurzusa van. Az egyik a hivatalos árfolyam, amelyek mellett az illető államok jegybankjai — természetesen korlátolt mennyiségben — kiszolgáltatják az igényelt valutákat és devizákat és amely árfolyamok megfelelnek a zürichi és egyéb világi piaci jegyzéseknek. A másik árfolyam az, amely mellett a ki nem elégített igények kerülő és többnyire tiltott uton magánforgalomban, zügforgalomban, vagy a „fekete tőzsdéken” szerzik be a devizákat és valutákat. A két árfolyam közötti eltérés országok szerint különbözik. A legerősebb Németországban és Csehszlovákiában. Magyarországon a külföldi és a belföldi pengő közötti eltérés egy időben több volt 30 százaléknál, azóta azonban megjavult.

— Ugyancsak csökkent a diszparitás az osztrák schilling belföldi és külföldi árfolyamainál is. Legujabban Jugoszlávia valutájánál van lényeges eltérés a dinár stabilizált árfolyama és a magánárfolyam között, amely eltérés tizenkét tized százalékot tesz ki.

— Május óta, amióta Románia a devizakorlátozásokat életbeléptette, a magánárfolyamok alig 2—3 százalékkal haladták meg a hivatalos árfolyamokat. A magánárfolyamok annak arányában emelkedtek, minél jobban korlátozta a Banca Nationala a devizakiszolgáltatást. Hozzájárult ehhez a politikások által gyakran használt jelszavaknak (revalorizáció, stb.) hangoztatása, a külpolitikai események alakulása és a Népszövetség előtti tárgyalások. Természetes, hogy amikor a Banca Nationala csak 90 napos számlatartozásokra ad devizát és akkor is legfeljebb 30 ezer lej összegben: amikor az exportnak száz természetes és mesterséges akadálya van: amikor a bel- és külpolitika nap-nap után ontja az izgalmakat, akkor a zügforgalomban emelkednek az árak, annál inkább, mivel nagyobb büntetés-rizikóval kell a zügforgalomban résztvevőknek számolni.

— A kérdés ez: vajon tartósak lehetnek-e ezek az árfolyamok? A kötött devizagazdálkodás életbelépte óta az érdekelt államok háromféle eljárást követnek. Az egyik Magyarországra, ahol fenntartják a hivatalos árfolyamokat, annak ellenére, hogy mindenki ismeri a magánkursusokat és ez a Napoleon-arany hivatalos jegyzésében kifejezésre is jut. A másik az osztrák példa, Ausztria életbeléptette a magán-clearinget, ahol türi, hogy az exportörök a devizákat a hivatalosnál magasabb árfolyamon adhassák el az importöröknek, azonban megfelelő ellenőrzést gyakorol a privát-clearing fölött, aminek az az eredménye, hogy a magán-clearing többnyire stabil árfolyamokkal dolgozik, de az is, hogy a schilling azóta a külföldi piacokon is megerősödött. A harmadik módszer Jugoszláviáé. Itt nemrégiben a nemzeti bank export-prémium címén felemelte a valuták árfolyamát, valószínűleg azért, hogy az exportörök ennek révén magasabb árakat adhassanak a termelőknek. Ez az

exportprémium a devizáknak 12—15 százalékos felárat jelent. Mindenesetre azonban ez hivatalos megállapítása a dinár alacsonyabb vásárlóerejének.

— Hogy Románia a három módszer közül melyiket követi, azt nem tudni. Lehet, hogy egyiket sem. Vannak vélemények, hogy az exportlehetőségek némi megjavulásával és a külföldi segítség megtörténtével, — amelyek egyikét sem kell kizártnak tartani — az importszükségleteket ismét ki lehetne elégíteni és ez esetben megszűnne a tiltott devizák utáni hajszát. A mostani árfolyamok pánikhangulat jeleit viselik magukon. Határt szab a valuták emelkedésének a pénzsűke, úgy, hogy mihelyt a régebben elrejtett valuták értékesítése bármilyen okból szükségessé válik, csekély mértékű kínálat is már csökkent az árakat. Hogy pedig a revalorizációtól, vagy pláne az inflációtól való félelem mennyire egyoldalú, azt legjobban mutatja, hogyha a „fekete tőzsdéken” keresik is a valutákat, a pénz sem ingatlanokba, sem pedig árukba nem igyekszik menekülni.

Kölcsönből akarja a kormány kifizetni a kétszázötven millió lejes prémium-hátralékot

Értekezlet a földmívelésügyi minisztériumban

Nagyfontosságú konferenciát tartottak a földmívelésügyi minisztériumban és ennek a megbeszélésnek a során a gabonaexport problémájának egész komplexumát megvitatták. Voicu Nitescu földmívelésügyi miniszter mindenekelőtt bejelentette az egybegyűlt exportörök előtt, hogy a lej stabilitását illetőleg, semminemű változás nem fog beállni, majd pedig kérte az exportöröket, hogy fejtsek ki véleményüket a küszöbön lévő exportkampányra vonatkozólag. A gabonaexportörök válaszaikban kifejtették, hogy az a megnyugtató nyilatkozat, amely szerint a lej stabilitása biztosítva van, nagy jelentőséggel bír a megkötendő üzletet szempontjából. Rávilágítottak arra a lehetetlen helyzetre, amely az által állott be, hogy az állam még mindig 250 millió lejt kitevő exportprémiummal tartozik. Ha ez az összeg bekerülne a közgazdasági élet vérkeringésébe, a kereskedők sokkal nagyobb árakat érhetnének el a külföldön a mezőgazdasági termékekért. A prémiumhátralékok következtében a kisexportörök kénytelenek voltak beszüntetni tevékenységüket és a kiviteit teljesen a nagy cégek monopolizálták. Egyben azt is kérték az exportörök, hogy a devizakorlátozásokat enyhítsék meg, mert a jelenlegi rendszer nagy mértékben hátráltatja a kiviteit, a piacokról szólva elmondották, hogy nagymennyiségű tengeri diszponibilisunk van, az-iránt azonban a külföld részéről egyelőre még semminemű érdeklődés nem mutatkozott.

A földmívelésügyi miniszter a megjelent exportöröknek kedvező választ adott.

— A Consum új száma. A kormány revízió alá veszi az osztálysorsjáték és a Calculator burkolt koncesszió-üzletét. Magyar vezető bankigazgatók látogatása Bucurestiben. Védjegybitorlás alapján házkutatást tartottak a David Goldberg-cég brailai raktáraiban. Közli ezenkívül a Consum a legfrissebb vállalati eseményeket, a legujabb közszállításokat, fizetésképtelenségeket, cégjegyzéseket. Kérjen mutatványszámot a kiadóhivataltól: Cluj, Postafiók 127.

Az aradi Mezőgazdasági Kamaráról

nyilatkozott a földművelésügyi miniszter a szenátus ülésén

Az aradi Kamara működése követendő példa

Az aradi Mezőgazdasági Kamarát kitüntetés érte, amennyiben Voicu-Nitescu földművelésügyi miniszter a szenátus nyílt ülésén elismerőleg nyilatkozott az aradi kamara működéséről. Az Aradi Közlöny ismételtén beszámolt arról, hogy a Mezőgazdasági Kamara vakóban fáradságot, munkát, időt nem kimélve, felbecsülhetetlen értékű tevékenységet fejt ki a megye gabonatermésének nemesítése érdekében. Ugyancsak a kamara volt az, amely közvetlen az árvíz után és a rozsdakárok bekövetkeztével érintkezésbe lépett az illetékes tényezőkkel, vetőmagakció megindítását sürgette és nagyrészen ennek köszönhető, hogy Pop C. István és Birtolon őrnagy közbenjárásának eredményeképpen az aradi Victoria Takarékszövetkeztől a Banca Nationalától, amelyet a vetőmag bevásárlásának céljára tizenkét hónapos lejáratra a gazdáknak folyósít. Voicu-Nitescu miniszter elismerése az aradi Mezőgazdasági Kamarának szólt és természetesen közvetve annak vezetőit: Marsieu Iustin dr. elnököt, Popescu Miklós igazgatót, Seyman Ottó dr. aligazgatót és Crisan titkárt illette.

A kitüntető szavak a szenátus egyik legutóbbi ülésén a szőlők felújításáról szóló törvény tárgyalása alkalmával hangzottak el, amikor egy szenátor a szőlők felújítására állami segínyt sürgetett. Voicu-Nitescu földművelésügyi miniszter erre a következőket jelentette ki:

— Az állam jelenleg olyan anyagi helyzetben van, amely nem engedi meg, hogy erre a célra is anyagi segínyt nyújtson. Ezt önök éppen olyan jól tudják, mint én. Az állam most csak erkölcsi támogatást adhat. Fokozott feladatok várnak a magánosokra és különösen a Mezőgazdasági Kamarákra, amelyeknek az állam széles hatáskört biztosított. Ismerék olyan mezőgazdasági kamarákat, amelyek sohasem kértek állami segínyt.

Vannak olyan kamarák, amelyeknek ténykedése a gazdasági élet minden terén példaként szolgálhatna a többi mezőgazdasági kamaráknak. Ez pedig az aradi kamara, amelyet követendő példaként kell telemlítenem, amelynek kiváló működéséről magam is meggyőződtem és amelynek intenzív tevékenységéről éppen ma olvastam egy jelentést.

Az aradi Mezőgazdasági Kamara mintaképe az alapos gazdasági ténykedésnek és a szakszerű munkának. Soha állami támogatást nem kért, hanem a szükséges anyagi eszközöket és forrásokat maga teremtette elő. Az aradi Mezőgazdasági Kamarának sikerült felvirágoztatni a megye mezőgazdaságát és a mai súlyos viszonyok között valóban külön kell megemlékeznünk az ilyen intézményről, amely az idők mostohaságával megbirkózva, a munkát tartja egyedüli fegyverének és ezzel sikerült olyan eredményeket elérnie, amelyekkel az országnak valóban kevés intézménye dicsekedhetik.

Ma kezdte meg működését Aradon a pénzügyi vezérfelügyelőség

Taranu Victor vezérfelügyelő nyilatkozata.

A pénzügyminisztérium jelentése alapján részletesen beszámoltunk arról, hogy az országot a pénzügyi ellenőrzés intenzívebbé tétele céljából hét pénzügyi kerületre osztották be. Az egyik kerület székhelye Arad és a kerület vezetésével a minisztérium Taranu Victor pénzügyi vezérfelügyelőt bízta meg.

Az új beosztással kapcsolatban a pénzügyi szolgálat is decentralizálódik és ebben az értelemben kezdődött meg az ellenőrző szolgálat a mai nappal az aradi vezérfelügyelőség területén.

Taranu Victor vezérfelügyelővel alkalmunk volt beszélgetést folytatni, aki a következőket mondotta:

— A minisztériumi beosztás szerint Arad az ötödik kerület és Temes-, valamint Krassó-, Szörény-, Szatmár-, Bihar-, Máramaros-, Szilágy, Szamos- és Aradmegyék tartoznak a kerülethez. A vezérfelügyelőség vezetésére a minisztérium engem nevezett ki, míg a felügyeleti szolgálat elvételére Serb Sándor, Dragomirescu Bateala, Grosu felügyelők vannak beosztva. A mai nappal már meg is kezdődött a közvetlen ellenőrző szolgálat, amennyiben legelső sorban is a városok könyvelését vizsgáljuk felül bélyegilleték szempontjából. Azután kerül sor a magánvállalatok könyveinek felülvizsgálására, amelyeket az adófizetés módjait is ellenőrzik.

A vizsgálat eredményéről a vezérfelügyelőség közvetlen a minisztériumnak referál és onnan is kap utasításokat az esetleges külön delegációkat illetően.

— Áremelést kérnek a mészárosok és a pékek. Aradváros péntek délutánra ármáximáló ülést hívott össze, hogy úgy a pékek, mint a mészárosok áremelési kérései felett határozatot hozzanak. Értesítéseink szerint a gazdasági érdekeltségek általános áremelésre készülnek, amit a fogyasztók képviselői természetesen minden érveléssel meg kívánják akadályozni, mert senkinek jövedelme nem nő az élelmiszerek rohamosan emelkedő áraival egyaránt.

Az aradi kisiparosok a kontár építésszek ellen

Építkezéseknél mellőzik a képesített építőmestereket

Ma délelőtt Zab István érdekes beadványt nyújtott be az aradi pénzügyigazgatósághoz, ahol Doctor Vazul osztályfőnök vette át. A bejelentés a kisiparosok nevében történt és annak előzményei a következők:

Aradon harmincöt képesített építőmester van, akik szabályszerű iparengedéllyel rendelkeznek és annak figyelembe vételével fizetik a reájuk kivetett adót. Az utóbbi hónapokban a városi tanács közel 800 házra adott ki építési engedélyt, ennek dacára azonban a harmincöt képesített építőmester közül alig egynéháznak van munkája. Az építkezések fellendülésével kapcsolatban feltűnő volt ez a visszaesés és az érdekelt építőmesterek megállapították, hogy a munkálatokat kontár és alkalmi építőmesterek vállalták el, akik természetesen olcsóbb díjazás mellett végzik az építkezéseket.

A beadvány szerint a városhoz bemutatott és a mérnöki hivatal által jóváhagyott fervejzokat ismert nevű építésszek szignálták. A titokban beindított vizsgálat megállapította, hogy öt aradi építész van, akik 2—5000 lejért készítik el az engedély nélküli pallóroknak a terveket, azokat irodájuk cégjegyzésével is ellátják, de a munkálatok tényleges irányításába és vezetésébe nem folynak bele. Természetesen az ilyen módon történő építések alkalmával sem a törvény által előírt négy százalékos adót, sem pedig a munkások után esedékes járulékokat nem fizetik be, ami által nemcsak az államot károsítják meg, hanem a munkaalkalom elvételével a képesített építésszeknek is tényleges kárt okoznak.

Zab István a szindikátus képviselőjében ányújtott beadványa alapján a pénzügyigazgatóság már a holnapi nap folyamán megteszi a szükséges intézkedéseket a tényállás tisztázására.

A szerkesztésért
STAUBER ISTVÁN

felelős

Fontos Budapestre utazók részére

Szálljon meg a

Merán szállóban

Berlini-tér 7. (Nyugatinál)

Budapest legjobb helyén fekvő modern szállója. Lift, központi fűtés, hideg és meleg folyóvíz, fürdők, telefonos szobák, kávéház-étterem.

Szobák 3.50 P. Pensiók 7 P-től

Egy ágynál 10, két ágynál 20% engedmény a lap olvasóinak.

Rádió műsor

— Romániai időszámítás. —

SZERDA, OKTÓBER 5.

Bukarest. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Dinicu-zenekar: Könnyű és román zene. 20:40: Gramofon. 21: Simoniu Mária operaezenekesnő. 21:20: Szimfonikus hangverseny. 22:15: Hora: III. szvit. Haydn: Szimfonia. — Budapest I. 10:15: Virány László szalonzenekarának hangversenye. 13: Déli harangszó. 13:05: Banda Marcel és cigányzenekarának hangversenye. 5: Az adós én hi telező védelme. Dr. Auer György előadása. 6: Az Átlástalan Zenészek Szimfonikus Zenekarának hangversenye. 7:30: Olasz nyelvtanítás. 8: Ősz társulat. Mocsányi László és Lakos Tibor vidám hangfestészet. 8:45: Az Országos Liszt Ferenc Társaság hangversenye. 11:45: Táncczene. Gramofonhangverseny. — Bécs. 12:30: Adler négyes. 13:40: Mischa Elman gramofon lemezek. 16:20: Hecht Ada szopránézenekesnő dalokat és áriákat énekel. 18: Gramofon. 22: Holzer zenekar népszerű hangversenye. — Belgrád. 12: Gramofon. 17: Gramofon. 18: Népdalok. 18:30: Cigányzene. 20:20: Ven déglől zene. 21:30: Zsezsegy hegedűművész. 22:10: Hangjáték. 23: Rádiózenekar. — Berlin. 17:45: Zongora verseny. 19: Fuvós zene. 21:05: A fúharmónikusok szimfonikus hangversenye. Utána: Táncczene. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Rádiózenekar. 15:30: Gramofon. 18: Katonazene. 19:30: Gramofon. 19:40: Szlovák népdalok. — Langenberg. 18: Szórakoztató zene. 21: Schubert és Strauss János művek. 23:30—1: Szórakoztató és táncczene. — Pozsony. 12:05: Gramofon. 13:20: Rádiózenekar. 19: Magyar óra: A magyar nő feladata. Heltzler Teri magyar népdalokat énekel. Szavatal. Liszt: Loreley, Beintz: Dal. Dohnányi: Miért sir a hegedűm. — Prága. 7:15—8:30: Zenés ébresztő. 12: Gr. 17: Rádiózenekar. Frajt hegedűművész. 20:45: Mitelka zongoraművész. 22: Rádiózenekar. 23:25: Jazz négyes és gramofon. — Róma. 18:30: Zenekari és ének hangverseny. 21:45: Carini báróné, opera. — Svájc. Aleman adó. 20:10: Gramofon. 21: Verdi: Traviata.

CSÜTÖRTÖK, OKTÓBER 6.

Bukarest. 13: Gramofon. 14: Gramofon. 18: Rádiózenekar. 20:40: Gramofon. 21: Szimfonia. 21:45: Fuvósnégyes. 22:15: Gál Marcel hegedűművész. — Budapest I. 10:15: Az államrendőrség zenekarának hangversenye. 13: Déli harangszó. 13:05: Az Egyetemi Énekkarok szóló kvartettjének hangv. 4:30: Diákköltés. 5: Az I. honvédelmi gyalogezred zenekarának hangversenye. 6: A gyümölcsfák és cserjék szaporítása. 6:30: A rádió házi kvintettjének hangversenye. 7:30: Népdalgyűjteményeink. Dr. Bartha Dénes előadása. 8: Magyar Imre és cigányzenekarának hangversenye. 9:15: Október 6-i emléknap. Közreműködők: dr. Barabás Béla. Majd: Berend Endre szalonzenekarának, valamint Horváth Gyula cigányzenekarának hangversenye. — Budapest II. 6—6:30 Rózsavölgyi gramofonhangverseny. — Bécs. 16:55: Ifjú művészek hangversenye. 21:20: Állami Opera kara és szolista és a szimfonikusok. 22:45: Közv. a Ronacherből. 23: Lehár-est. Dostál zenekar. Ziegler tenoristával. — Belgrád. 12: Gramofon. 13:05: Rádiózenekar. 20:30: Gramofon. 21:30: Logar belgrádi zeneszerző műve. 22:30: Ljubljana. 23:30: Rádiózenekar. — Berlin. 17:30: Vonós zene. 18: Reger May: Változatok és fuga. 19:15: Mandozzenekar. Majd 1-ig: Bély Pál zenekara. Táncc. 1. Zenekari hangverseny. — Kassa. 12:30: Gramofon. 13:30: Hemerka zenekar. 14:35: Gramofon. 15:30: Rádiózenekar. 19:40: Gramofon. 19:55: Pergő szakszofónművész. 20:15: Vidám óra.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Az apróhirdetések díját szavak szerint számítjuk. Minden szó 4 lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig 40 lej. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni.

Apróhirdetéseket este 10 óráig vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. - Telef.: 151

VÉTELESE ELADÁS.

HASZNALT, de jó állapotban levő vízvezeték kiöntő-kagyló, megvételre keresettek. Címeket az Aradi Közlöny kiadóhivatalában kérék.

NŐI BUNDÁK és boák, hat személyes ezüst evőeszközök, alpaca evőeszközök, antik szekrény, intarziás szekrények, comód, komplett Jókai, értékes festmények, keleti perzsaszőnyegek, 10 telok, sezlonek, vendéglői berndorfi edények és porcellán csészék, tükörök, álló villanylámpák, vitrinek, ékszerek, függönyök, storeok, Schörlberli ágy, háló, ebédlő, szalon uriszoba, konyha berendezések, fotelok, dísz tárgyak, zongorák, hegedűk, réz és vaságtyak, bronz girandolok stb. eladók. SALGÓNÉ bizományi üzlete Str. Horia 1. (Szécsenyi-ucca) Neuman palota. 1000

ÚJ ÜZLETBERENDEZÉS jutányos áron eladó. Megtekinthető: Bul. Reg. Maria 19., ház mesternél.

SÜRGŐSEN KERESSEK férfi és női bundákat kisebb-nagyobb keleti és helyben készített perzsaszőnyegeket, velencei tükört, ezüst evőeszköz és ezüst dísztárgyakat, márkás porcellánokat, ékszereket egész szobaberendezéseket, egész bu torokat, arany fogsorokat, gyári szőnyegeket, sezlonek és sezlonterítőket, store függöny dísz tárgyakat, stb. SALGÓNÉ bizományi üzlet Str. Horia 1. (Szécsenyi ucca), Neuman palota. 1000

MACULATURA-papír 5 kg-os csomagokban igen olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

ALKALMAZÁS.

MINDENES tőzönő éves bizonyítványokkal azonnal felvételt, v. Apponyi-körút 16. földszint 2. 8391

Himzónők külső munkára felvételnek Stern Testvéreknél Arad, Str. Penes Curcanul (Lövész-u.) 14.

LAKÁS.

NÉGYSZOBÁS földszinti modern lakás, üveges hall, parkett, fürdőszobával, november 1-re eladó volt Batthyányi-u. 29.

EGY-KET és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában a Minorita templommal szemben.

EGYSZOBÁS, konyhás lakás földszinten kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben. KÉT SZOBA, konyhás 1-ső emeleti lakás a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cím az Aradi Közlöny fiókiadóhivatalában, a Minorita templommal szemben.

ÜZLETEK.

SZUTERÉN helyiség uccai bejárattal, raktárnak vagy üzlet céljára kiadó. Bővebbet: Ház mesternél, Bulv. Dragalina volt (Apponyi-körút) 4. szám. 33:5

ÜZLETHELYISÉG a v. Szabadság-tér sarkánál, azonnalra kiadó. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Figyelem! PIROSKY szalonban újítás! Minden nap

Ondolás 10 lej | Hámósás 10 lej
Hajvágás 10 lej | Manikűr 10 lej
Vizondolás 20 lej.

Uraknak olcsó kiszolgálás.

RÁDIO. Str. Corvin 2. (Hunyadi-u.)

Készpénzért

megvesszük butorait, esztétit, antik tárgyait, szőnyegeit, varrógépeket stb. stb. Eladó olcsón Lengyel-féle teli háló, konyhaberendezés, Singer varrógép, festmények stb. stb. COMISIO bizományi üzlet Bulev. Reg. Maria 9. - A velünk összeköttetésben álló temesvári zálogház 24 százalékos mellett folyóait kölcsönöket arany és ezüst tárgyakra, ékszerekre, valódi szőnyegekre, írógépekre, stb. úgy, hogy ilyen tárgyaknak a zálogházba való eljuttatására megbízásokat ismételtelen elfogadunk.

INGATLAN.

ELADÓ villanegyedben modern adómentes ház. Cím az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 3326

Egyemeletes bérház

belváros legforgalmasabb uccájában 4x3 szoba, fürdőszoba és 3x1 szobás lakásokkal, 110.000 lei bérjövédellel 900 ezer leiért eladó. Megbízott KISS LAJOS „URANUL” ingatlanforgalmi irodája: Városházával szemben, Bulev. Reg. Ferdinand 1. szám, I. em. 3389

25 kat. hold szántóföld, Aradtól 10 kilométerre, közvetlen szántmáshoz vasúti állomás mellett bérbeadó

Bővebbet: gr. PORCIA L. tulajdonosnál e hó 9-én (vasárnap) délelőtt 10 órától délután 5 óráig. 3389

ELADO

nagyobb kerítésnek másfél lóerős szélmotor, 15 méteres vasálvannyal, szivattyúval. 8388

Dr. Kráitz Pankota.

Biztos a tőke befektetése ingatlanba!

ELADÓK:

Belvárosban széles emeletes ház 7 lakással, fürdőszobával, 1 millió lejért.

Legforgalmasabb főútvonalon teljesen jókarban levő emeletes bérház 17 lakással - részben parkettás, fürdőszobás - nagy souterén helyiségekkel, 2.100.000 L.

V. Erzsébet királynő-körúton adómentes emeletes ház 3 lakással, - részben parkettás fürdőszobás, - nagy souterénnel, 900.000 lejért.

Piac térségében egészen közel ui ház 6 drb. uccai lakással, 12 százalékos jövédellel, 580 000 lejért.

V. Szabadság-térhez egészen közel masszív, két uccára nyíló ház, 1x4 szobás, fürdőszobás, 1x2 és 2x1 szobás lakással, nagy pincékkel, 100 000 lei átvethető előnyös bankkölcsönrel - áron alul - 350.000 lejért.

Belvárosban adómentes földszintes ház 1x4 szobás, fürdőszobás lakással, cserépkályhával, 1x1 szobás lakással, nagy pincével, 150.000 lei előnyös bankkölcsönrel terhelve, 475.000 lejért.

Legforgalmasabb főútvonalon masszív, teljesen jókarban levő egyemeletes ház 3 üzlettel, 10 lakással, vízvezetékkel, 12 százalékos jövédellel, 1 millió lejért.

Belváros központján teljesen alapin-cézett masszív, földszintes ház 1x4 és 1x3 szobás, parkettás, fürdőszobás lakással, előnyös bankkölcsönrel terhelve 650.000 lejért.

Hat drb. ház nagyforgalmu fűszerüzlettel italmérésel és lakással, 110 000 lejtől 450.000 lejes árákig

Belvárosban adómentes, masszív ház souterénnel, 4 drb. fürdőszobás lakással, autógarageval, 900.000 lejért.

Ezekon kívül a földterület és a város összes uccáiban minden igényt kielégítő bér-, magán- és üzletházak 100.000 lejtől 8 millió lejes árákig. Arad környékén és a megyében tanyás birtokok 10--18 ezer lejért kat. holdanként.

BANKKÖLCSÖNÖKET FOLYOSÍTATOK LEGELŐNYÖSEBB FELTÉTELEK MELLETT.

Háasz Iroda lakás Arad, Str. Eminescu (Deák F.-u.) 20-22.

FILLÉRES GYORS

ARAD — BUDAPEST — ARAD

Aradi Közlöny — Dimineata — Az Est-lapok rendezésében

475.- lei oda-vissza utazás vasúti és vizumköltséggel

Budapest—BÉCS—Budapest

30 Pengő osztrák és visszatérő magyar vizummal együtt.

Indulás október 12-én,

egyéni és kollektív utlevéllel.

Jelentkezéseket elfogadnak és minden felvilágosítást megadnak az Aradi Közlöny kiadóhivatalai és Künstler Utazási Iroda,

délelőtt 9-12-ig, délután 3-6-ig